BONDIA ARUBA®
Diasabra 23 di December 2023 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E
Grandi pa servilleta...
Chikito pa pañ'i mesa...?

Advocaat-General ta conseha Hoge Raad pa confirma matrimonio igualitario na Aruba

Pagina 3

- *CBS:* **Bestaansminimum a bolbe aumenta den luna di november**
  Pagina 6
- **Min. Pres: Aumento den vacatura ta pa reemplasa personal**
  Pagina 4
- **HOH a trata mas di mil pashent for di islanan den region**
  Pagina 2

Corsou: 31 oficial di Ministerio di Husticia suspendi

Pagina 8

Agencia di Seguridad di ONU ta cita aumento di dies biaha den casonan reporta di dengue

Pagina 7

Brazil: Camara di seguridad ta aproba proyecto pa asfalta caminda na Amazonia

Pagina 10

Centro di Bario Brazil ta bay finalisa aña cu un tremendo show di Dande

Show di Dande un tradicion cultural pa final di aña na Aruba y otro siman ta bay tuma luga cu participacion di diferente gruponan y bao e organisacion di Fundacion Chico Harms ken tin prepara un show tremendo y special e aña aki.

E evento ta bay tuma luga dia 27 di december 2023 cuminsando pa 5:45pm cu un ceremonia di homenahe na baluartenan di e bario di Brazil.
E aña aki e show di Dande tin un concepto diferente y unico caminda nan tin 18 grupo di Dande confirma y durante e show ta bay tin un obra presenta pa Shipreke y Fundacion Procultura Arubano, caminda nan ta bay demostra con aña nobo tabata ser celebra antes na Aruba, acompaña pa Vicente Ras y su grupo Sodo y Cuero.
Durante e evento aki e publico asistente tin chens pa saboria diferente plato crioyo

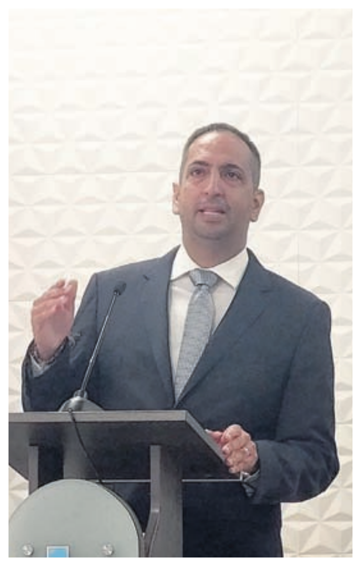

manera; cabrito stoba, carni stoba, pisca tempera, diferente sopi y hopi mas.
Nan ta invita pueblo di Aruba pa bay cu famia completo e dia 27 di december awor pa yuda engrandece Aruba su cultura, e entrada ta solamente 2,= florin.
Nan ta sigura cu e evento aki ta posibel danki na nan boluntarionan, nos sponsornan cu a kere den nan pa produci un actividad manera esaki y cu ta sigui kere den cultura.
E programa ta lo siguiente:
5:45pm Homenahe na Baluartenan di Brazil.
6:00pm Show di Dande ta start.
Gruponan segun secuencia:
1. Muchanan di scol bou guia di Meneer Jani Stamper
2. Ivy y su Grupo
3. Betty y su Grupo di Tambu
4. Tipico Tradicion Musical
5. Grupo Cariño
6. Sabor Crioyo
7. Flor di Pasco Aguinaldo
8:00pm Presentacion di Dande di Antaño presenta door di Shi Preke hunto cu Fundacion Procultura Arubano acompaña pa señor Vicente Ras y Sodo & Cuero.
8:20pm Show di Dande ta continua.
Gruponan segun secuencia:
8. Grupo nos Folklore
9. Tipico Shelo y Tera
10. Tipico Pegasaya
11. Tipico Facundo
12. Tipico Luis Maduro
13. Tipico un Brindis
14. Chupi y su Grupo
10:15pm Homenahe na Roland Ras y Mario Kelly Jr.
15. Tipico Sonido di Antaño
16. Alma Folklorico
17. Tipico Stimami

Hospital a trata mas di mil pashent for di islanan den region

Recientemente durante conferencia di prensa Minister di Turismo y Salud Publico, Dangui Oduber, a indica cu e aña aki hospital di Aruba a genera placa cu turistanan di region cu a ricibi cuido medico na Aruba, locual ta un avanse grandi pa loke ta turismo medico pa Aruba.

Minister Oduber a splica cu Aruba a haci avansenan caba den turismo medico y e aña aki hospital a trata mas di mil pashent for di Corsow, Boneiro, Saba, Sint Eustatius

y Sint Maarten. "Hospital a genera hopi placa e aña aki for di turistanan den region," el a indica.

El a agrega cu banda di esey Aruba a cera acuerdo cu Universidad del Bosque y Los Cobos, y tin interes pa haci inversion na Aruba pa explora turismo medico. El a indica cu tin companianan priva na Aruba cu tambe a haci inversionnan den cuido medico pa asina ofrece servicionan adicional na turistanan.

"E ta keda un enfoke di nos maneho pa keda explora e posibilidadnan cu turismo medico por brinda pa nos y mi ta convenci cu e acuerdonan cu nos tin, tin oportunidadnan nobo pa esaki," el a remarca.

Bon Dia Aruba ta desea pueblo di Aruba un bon Pasco!

Mirando cu Pasco ta den yega, nos na Bon Dia Aruba kier a desea pueblo di Aruba un bon y dibertido Pasco den bon compania, alegria y dushi cuminda!

Un danki enorme ta bay na nos partnernan y patrocinadonan cu a mustra nan aporte na nos e aña aki. Nos ta balora e contribucionnan di nos partnernan y patrocinadonan inmensamente y ta spera di por drenta y pasa 2024 cu nan continuo aporte.
Di curason, un otro danki enorme ta bay pa nos contribuyentenan mas grandi: nos lectornan! Masha danki pa boso sosten e aña aki. Nos na Bon Dia Aruba ta spera di por sigui provee noticia y servicio pa pueblo di Aruba!

Advocaat-General ta conseha Hoge Raad pa confirma matrimonio igualitario na Aruba

E decision di Corte Comun di Husticia di Aruba, Corsou, Boneiro, Sint-Eustatius y Saba tocante e parehanan di mesun sexo na Aruba y Corsou por casa entre nan ta mantene, esey ta loke Advocaat-General (AG) Sneijders a conseha na Hoge Raad den su conclusionnan di ayera pa e recursonan di casacion di Aruba y Corsou cu ta contra e decision aki.

Ayera 22 december 2023, Fundacion Orguyo Aruba a ricibi e grato noticia for di nan oficina di abogado na Amsterdam cu e Advocaat-General a saca su conseho pa Hoge Raad mas tempran cu a ser anticipa na november ultimo.

Manera ya ta conoci, Fundacion Orguyo Aruba, a entama un caso contra pais Aruba na 2019 unda ta exigi pais Aruba pa caba cu discriminacion y habri matrimonio pa pareha nan di mesun sexo. Na 2020 Fundacion Orguyo a gana e caso aki. Como cu e veredicto solamente a constata discriminacion door di Pais Aruba, sin un consecuencia legal directo, Fundacion Orguyo Aruba a bay den apelacion.

Riba 6 di december 2022, Fundacion Orguyo Aruba a bolbe gana e caso. Aki si e huesnan di e Corte Comun di Husticia di Aruba, Curacao y Sint Maarten y di Boneiro, Sint-Eustatius y Saba ("Hof") a yega na veredicto cu atrobe, Aruba ta discrimina ora ta nenga pareha nan di mesun sexo pa contrae un matrimonio y ta ordena pa habri matrimonio pa pareha di mesun sexo di biaha, pero cu e posibilidad prome cu e partidonan por bay den casacion.

Esaki pais Aruba a scoge y na november 2022 a tuma luga e proceso di casacion.

"Awe nos ta contento di por comparti un actualisacion importante den e caso di igualdad matrimonial na Hoge Raad. E Advocaat-Generaal a duna un conseho positivo pa nos comunidad, consehando Hoge Raad pa nenga e peticion pa casacion, confirmando e veredicto duna pa Corte Comun di Husticia di December 2022." Fundacion Orguya a declara.

Alabes tambe nan a sigura "Cu esaki un bloki mas di e muraya di desigualdad ta ser kibra, sperando cu Hoge Raad lo sigui e conseho y tumba e muraya por completo abou!"

E fecha pa Hoge Raad duna su veredicto ta provisionalmente poni pa 31 mei 2024.

Hoge Raad

Den un comunicado pa prensa di Hoge Raad publica ayera, ta indica cu tin dos caso, esun di Aruba y esun di Corsou na unda un grupo di interes y un pareha di mesun sexo ta reclama pa habri e posibilidad pa parehanan di mesun sexo por casa, segun Codigo Civil tanto di Aruba como di Corsou e matrimonio solamente ta posibel entre hende homber y hende muhe.

Den esaki, Aruba y Corsou ta diferencia di Hulanda na unda cu for di 2001 Codigo Civil ta stipula cu matrimonio pa parehanan di mesun sexo ta posibel.

Segun e gruponan di interes, ta existi un discriminacion pa motibo di orientacion sexual, cu igual cu Hulanda, den articulo 1 di Constitucion no ta permiti pa normanan estatal di Aruba y Corsou. Por lo tanto, e posibilidad di contrae matrimonio tambe mester existi pa parehanan di mesun sexo, manera e gruponan di interes ta sigura.

Decision di HOF

Den ambos caso, HOF a dicta cu si tabata existi discriminacion, HOF ta indica cu no ta existi un hustificacion algun pa no habri e matrimonio igualitario entre personanan di mesun sexo. Aruba y Corsou tin añanan sin modifica nan leynan. Esaki ta viola e prohibicion di discriminacion di normanan general di ambos pais. Cortenan di e poder pa elimina e discriminacion aki dictando cu matrimonio tambe ta habri pa parehanan di mesun sexo aunke ley no ta señala esey, esey no ta nifica cu no mester di un cambio di ley. Por lo tanto, den su sentencia HOF a habri e matrimonio entre parehanan di mesun sexo.

Casacion (demandanan)

Aruba y Corsou a pidi na Hoge Raad pa anula e decision di HOF y no ta discuti si tin discriminacion contra parehanan di mesun sexo. Sinembargo, ta considera cu e ley solamente por ser modifica mediante un enmienda legislativo formal, kiermen mediante un decision conhunto entre gobierno y Parlamento di Aruba y esun di Corsou, segun ambos pais, huesnan no ta autorisa pa modifica leynan. Solamente nan kier pa introduci e union registra pa aprehanan di mesun sexo pa lo cual Aruba a haci'e na 2021.

Opinion di Advocaat-General (AG)

Segun AG, e dos demanda di casacion di Aruba y Corsou ta carece di fundamento. Staatsregelingen di Aruba y Corsou ta otorga na huesnan e facultad di revisa ley, entre otro, e prohibicion di discriminacion den e Staatsregelingen. Esaki ta denomina un revision constitucional, prohibicion di discriminacion ta igual na Aruba, Corsou y Hulanda, por lo tanto, discriminacion pa orientacion sexual tambe ta prohibi na Aruba y Corsou. E disposicion legal contrario na e prohibicion mester, segun Staatsregelingen di Aruba y Corsou, no por ser exclui pa corte, den caso cu ta ser exclui, e disposicion legal tocante matrimonio no ta ofrece un solucion pa motibo cu e parehanan di mesun sexo tampoco lo por casa. P'esey mester haya un otro solucion. Manera splicacion ta indica tocante e revision constitucional den Parlamentonan di Aruba y Corsou tin e hurisprudencia di Hoge Raad, cu ta autorisa di determina e solucion ey solamente si e solucion ey ta implica un forma grave di discriminacion. Den caso aki, hues ta autorisa di interpreta e ley di forma diferente manera ta lesa y tabata pretende originalmente. E rason ta cu hues mester ta capaz. Si ta posibel, di pone fin na discriminacion. Ademas, den medida cu discriminacion ta existi, ley ta carece di validez. Den principio, e posibilidad aki no ta existi si tin varios solucion. E eleccion entre e solucionnan ey ta corresponde na e legislador, tribunal no por, den principio, haci e eleccion ey.

E opinion di AG ta un opinion independiente pa Hoge Raad ken ta dicidi si ta sigui'e of no. AG ta forma parti di Hoge Raad cu ta un parti independiente y autonomo di e organisacion hudicial.

BONDIA ARUBA

Prome Minister:
"Aumento di vacatura ta pa reemplasa personal"

Siman pasa durante tratamento di presupuesto 2024 di Gobierno di Aruba den Parlamento di Aruba Prome Minister, Evelyn Wever-Croes, a elabora ariba diferente punto y a contesta pregunta di parlamentarionan tocante un variedad di topico relacion na Ministerio di Asuntonan General, Innovacion, Organisacion Gubernamental, Infrastructura y Planificacion Teritorial.

E mandatario a splica cu e 22 diferente departamento cu ta resorta bao di su ministerio a traha un documento cu ta contene e metanan pa 2024 den cual a fiha e metanan principal pa aña 2024.

El a remarca cu e metanan aki ta pa primordialmente mehora e servicio na comunidad, di dos pa elimina atrasonan, di tres pa pone mas atencion na digitalisacion a traves di e proyecto di e-government y e di cuater ta restructuracion di e departamentonan di gobierno.

El a agrega cu den e documento ta menciona tambe cu tin reto y e retonan principal cu ta wordo subraya ta cu no tin suficiente medionan y tambe e falta di personal den e departamentonan.

"Den e documento aki por mira cu mayoria departamento cu ta resorta bao di mi ministerio, kico ta bay ta e metanan principal pa 2024," el a resalta.

Prome Minister a contesta diferente pregunta cu a toca diferente tema. Parlamentario Mervin Wyatt Ras a puntra tocante e 141 vacatura nobo cu den gobierno y con esaki ta relaciona su mes cu e personeelsstop.

E mandatario a splica cu den documento presenta por mira cu na su ministerio no tin ningun vacatura y cu e vacaturanan aki ta na diferente departamento. El a indica cu den e documento por mira cu e diferencia entre 2023 y 2024, specialmente despues di e najaars nota, ta hopi menos di cual un parti hopi grandi ta bay pa defensie.

Prome Minister a señala cu e cantidad di vacaturanan plus e ocupacion pa 2023 tabata 4.663 persona. El a remarca cu esaki ta e punto mas abao cu pais Aruba a yega di experiencia desde cu Aruba ta un pais.

El a agrega cu pa 2024 e ta bay baha per saldo aun mas, na 4.448. "Esaki ta nifica cu gobierno ta logrando di baha su gastonan di personal structuralmente y e aumento di e cantidad di vacatura, manera cu ta aparece den e presupuesto, ta mas bien pa reemplasa e personal cu a sali for di servicio for di gobierno pa reforsa trabaonan di landspakket y pa duna sosten na cierto departamentonan cu tin mester di dje," el a indica.

E mandatario a referi tambe na e mencionamento cu tin hopi vacatura na DIP. El a señala cu debi na e caos ocasiona pa tur e ministernan encarga cu DIP prome cu el a tuma e departamento over, tur e investigacionnan penal cu tabatin riba e ministernan prome cune, hendenan ta bay traha na DIP y ni den seis luna nan ta bandona e puesto.

"Pesey tres aña pasa a busca dos hurista y den ni seis luna nan a bay. Dos aña pasa a busca hurista, nan a bay, aña pasa a busca hurista nan a bay, e aña ki a busca hurista atrobe y mi ta spera nan keda mirando cu aworaki poco poco nos ta poniendo ordo," el subraya.

Prome Minister a contesta pregunta tambe tocante e landspakket, kico ta cla caba di e landspakket y kico ta bay cu e landspakket den 2024.

Tocante loke ta cla cana di e landspakket, el a menciona Aruba Fair Trade Authority, Land Aruba Academy, caminda e ambtenaarnan por ricibi curso gratuitamente, road map di e gestion financiero di presupuesto y politica financiero tambe ta cla, investigacion di entidadnan gubernamental tambe ta cla y introduccion di prestatie-management. Tambe, el a indica, a traha cu diferente departamento documentonan di politica pa loke ta recurso humano, a cera un zorg akkoord, entre otro.

Pa proximo aña den e agenda di implementacion pa e prome kwartaal di 2024, cual ya caba a wordo firma, tin un cantidad di 127 accion cu ta spera Gobierno di Aruba pa loke ta e landspakket y cu e profesionalnan ta bay traha riba dje den e diferente areanan, di cual 88 tin deadline.

"Nos ta papiando di un reto hopi grandi pa nos profesionalnan por atende cune den e prome kwartaal. Mi mester bisa si cu nos tin un bon progreso den tur e accionnan aki," Prome Minister a remarca.

Pa loke ta e-governemnt, contestando pregunta tocante e tema aki, e mandatario a splica cu den aña 2024 Aruba ta bay ricibi e prome tranche di e placa cu Union Europeo a aproba pa e proyecto di e-government. El a splica cu Union Europeo a aproba 14 miyon euro pa e proyecto di e-government y Aruba lo ricibi esaki den un periodo di tres pa cuater aña.

El a agrega cu den 2024 gobierno ta bay enfoca riba e plan cu a wordo entrega na UE, e vision local y con nan ta bay ankra esaki den Aruba su legislacion.

Prome Minister a resalta cu un di e putnonan di salida pa loke ta specificamente e proyecto di e-government ta inclusion.

El a splica cu tin un programa special pa yuda esnan cu no tin acceso na computer of cu no tin e capacidad of cu tin miedo pa usa un computer, pa guia nan pa asina nan no bira victima di digitalisacion.

Pa loke ta planificacion di infrastructura den 2024, el a indica cu lo por mira cu e caminda di highrise hotel, fase 1, un banda di caminda, y fase 2, otro banda di caminda, ta bay wordo ehecuta y fase tres ta bay wordo ehecuta den aña 2025, cual ta bira e rioolstelsel.

El a menciona tambe cu RWZI ta bay wordo traspasa, e ta bay wordo privatisa y e incinerator ta bay hunto cune. El a indica cu na momento cu RWZI wordo privatisa, di e ocho miyon florin cu tabata dedica na RWZI, cinco miyon ta bay pa mantencion di caretera y tres miyon ta bay pa mantencion di edifcionan di gobierno.

Apart di esey, el a señala, tin 1.7 miyon florin ta bay wordo inverti pa careteranan nobo, ta bay repara e Wilhelmina-Juliana brug, e parkeerplaats di misa di Santa Theresita ta bay ricibi e reparacion necesario, Seroe Colorado ta bay haya varios verkeersplatuea, e proyecto di caya grandi di San Nicolaas fase dos y e proyecto di amenities cu ta inclui e memorial di segunda Guerra Mundial tambe ta bay wordo ehecuta, entre otro.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Grandi pa servilleta...
Chikito pa pañ'i mesa...?

E siman aki nos compania nacional cu ta propietario y accionista di e empresanan nacional cu ta produci y distribui awa y coriente, a tene un reunion informativo pa diferente NGO y otro partido interesa, encuanto e plan pa establece un segundo parque di molino. E lugar cu tin na vista pa esaki ta e sitio conoci como Rincon, na parti pariba di Aruba. E relato no a duna mucho mas detaye tocante e resultadonan di e estudio di impacto amiental haci pa un compania di exterior, segun encargo di e compania nacional. Como tal como medio di comunicacion nos ta keda priva di mas informacion, como cu e tipo di informe aki como ocustumber ta keda warda manera 'tesoro nacional' y no ta bin disponible pa publico. Por lo pronto no lo logra cambia e maneho gubernamental aki, ya cu nan temor mayor semper ta cu esnan cu haya esaki pa lesa, lo tin mal intencion cune. Asina no ta yega nunca, ni na mehora maneho nacional ni na contribui na mayor transparencia.

Pero nos enfoque aki no ta principalmente e posible efectonan cu un proyecto asina por tin, aunke esey naturalmente ta keda un punto di discusion importante, dependiendo di kico e resultadonan, no conoci, ta. Nos ta desea mas bien di enfoca riba e proposito cu tin cu e proyecto aki. E pregunta ta: usa coriente pa kico? Si ta pa uso general como sustituto pa comustible fosil, cu te awe ta forma e base di nos produccion diario, nos por comprende e meta mihor, aunke ainda ta keda algun pregunta adicional. Manera, con ta para cu 'upgrading' di e molinonan actual? Al fin y al cabo, nan t'ey desde 2008 y por ta cu reemplazo cu unidad mas moderno y cu mas capacidad, por duna caba un aumento di produccion considerable. Un pregunta cu ta keda habri anto. Tambe lo ta interesante pa sa te ki capacidad ta desea di yega, mirando e hecho cu semper lo ta trata di un mezcla optimal di fuente di energia cu ta complementa y compensa otro. Energia d biento ta importante pero no ta resolve nos problema enteramente; tin momento cu e no t'ey. Esey ta trece nos necesariamente riba e alternativanan cu actual gobierno a presenta den ultimo añanan, gas liquido y hidrogeno. Nos ta cuminza cu hidrogeno, pasobra esaki ta requeri un cantidad impresionante di coriente pa su produccion. Ey ta surgi e pregunta cu, si bo mester tanto energia electrico pa traha hidrogeno, no ta mas factible pa usa e energia ey directamente, envez di converti esaki den hidrogeno pa despues us'e pa bolbe haya coriente? Nos ta comprende e uso di hidrgeno como 'back up' pa ora no tin otro fuente disponible, pero produci suficiente pa e obhetivo ey, ta tuma tur loke e parque planifica ta bay produci?

Otro opcion ta pa produci hidrogeno cu uso di gas natural liquido, loke talvez ta algo riba cual ta pensando, pero cu no ta liber di obstaculo tampoco. No ta pornada otro luna nos ta na 3 aña cu a firma e promer MOU cu Eagle LNG, pero den curso di e aña aki nos no por a observa tanto actividad. Un di e problemanan ta cu produccion di hidrogeno cu gas natural no ta hiba e label mas di 'hidrogeno berde' pa e uso di combustible fosil envolvi, loke ta hustamente loke ta desea di evita. Tin un silencio riba e aspectonan aki...

Grandi pa servilleta, chikito pa paña di mesa
Manera nos ta mira e desaroyo global ta bayendo, tanto pa produccion y uso di gas natural y hidrogeno, e problema cardinal pa Aruba por resulta su tamaño, den sentido economico, e escala di produccion – grandi - cu por realiza, o e tamaño modera pa cual tin solucion pero unda Aruba ta resulta mucho grandi. Pesey nos referencia na e expresion Hulandes 'Te groot voor servet, te klein voor tafellaken'. Ehemplo: nos a pasa den tur e propaganda di produccion di hidrogeno, pero e volumen di produccion cu por realiza aki, y sigur si ta trata di hidrogeno 'berde', ta di tipo 'micro' compara cu loke un pais manera Colombia ta proyecta pa haci. Den un analisis publica anteriormente den e medio aki a referi na e iniciativanan Colombiano aki, cu ta na un escala di por lo menos 100 vez esun na Aruba. Esey lo tin un impacto grandi riba prijs di e producto, pa via di 'economies of scale', loke ta determinante pa produci na un rentable.

E caso di gas natural tambe ta dudoso. Fuera di e problemanan di construccion di tuberia di gas pa yega Barcadera, aki tambe e propaganda tabata orienta riba benta di gas cu cliente den exterior, mas tanto barco grandi cu en berdad ta cambiando pa gas. E pregunta ta si esaki ta di un volumen tal cu e ta haci e proyecto di gas rentable, sigur cu awor lo no tin un refineria mas. Den pasado a considera cu gas natural por tabata un opcion, si e refineria lo a tuma tres cuarto parti di e volumen y WEB e otro cuarto so. E realidad no a cambia y e planta di coriente y awa riba su mes no ta rentable riba gas.

Ta di spera cu e compania nacional concerni cuminza duna informacion mas amplio na publico en general. No ta aceptable mas pa presenta proyecto den e formato politico di 'road show' mientras e concimento general na e isla aki a evoluciona hopi. No por comprende cu ta un par di 'happy few' so ta ser considera pa tuma nota di e desaroyonan aki, cu finalmente ta toca nos tur.

CBS: Bestaansminimum a bolbe aumenta den luna di november

E bestaansminimum pa un hogar consistiendo di dos (2) adulto y dos (2) mucha (edad 0-15 aña) na November 2023 ta Afl. 5,447, un subida di Afl. 15 compara cu October 2023 (Afl. 5,432). E bestaansminimum pa un hogar di un (1) adulto ta Afl. 2,594, un subida di Afl. 7 compara cu October 2023 (Afl. 2,587).

Kico ta un "Bestaansminimum" y con e ta wordo ahusta?

CBS ta defini un bestaansminimum como e nivel minimo di entrada cu ta wordo percibi necesario pa un persona of famia por funciona den sociedad di un manera adecuado y socialmente aceptabel. Ora nos usa e definicion "Bestaansminimum", en realidad ta wordo referi na un "Sociaal Bestaansminimum" y no na e definicion literal di un "Bestaansminimum" cu ta referi na "e suma di placa necesario pa cumpra e bienes y servicionan cu ta wordo considera necesario pa biba un bida liber di privacionnan basico" (Nacionnan Uni). Un indice a wordo crea pa e "Bestaansminimum" door di calcula e costo di tur recursonan esencial cu un adulto promedio ta consumi durante un luna.

Cada luna e indice aki ta wordo ahusta, a base di e prijsnan di alimento, paña, vivienda, transporte y otro articulonan den e canasta.

E bestaansminimum actual ta wordo basa riba e rapport "Bestaansminimum 2010" publica door di CBS na December 2010, y cual ta wordo actualisa mensualmente segun e CPI. E unidad di referencia usa door di CBS (manera indica den e rapport aki) ta di un hogar cu ta consisti di dos adulto y dos mucha (di 0 pa 14 aña).

Bestaansminimum na November 2023

E bestaansminimum ta e nivel minimo di entrada cual ta wordo percibi cu ta necesario pa logra mantene un nivel di bida adecuado den un cierto pais. Usualmente e bestaansminimum ta wordo determina door di calcula e gasto di tur e recursonan esencial cu un adulto ta consumi den un luna of aña.

Generalmente esaki ta wordo yama un indice basico di necesidad, y e ta varia segun e prijs di cuminda, paña, vivienda, transporte y otro articulonan den e "canasta". Escalanan di ekivalencia ta wordo usa pa ahusta e nivel minimo di entrada percibi pa hogarnan di diferente tamaño y composicion. E escala ta asigna un peso di 1.0 pa e prome adulto y 0.5 pa cada adulto adicional
den e hogar (edad 16+) y un peso di 0.3 pa cada mucha (edad 0-15 aña). E bestaansminimum ta basa riba cifranan di e rapport "Bestaansminimum 2010" y ta wordo actualisa mensualmente pa
cu inflacion usando e CPI mensual. E unidad di referencia den e rapport aki ta di un hogar cu ta consisti di dos (2) adulto y dos (2) mucha (edad 0-15 aña).

Na November 2023 e bestaansminimum mensual pa un hogar cu ta consisti di dos (2) adulto y dos (2) mucha (edad 0-15 aña) (Afl.5,447) ta mustra un subida di Afl. 85 compara cu November 2022 (Afl. 5,362) y a wordo causa principalmente door di subidanan di respectivamente, Afl. 40 y Afl. 29, den e sectornan di "Cuminda y bebida no-alcoholico" y "Comunicacion".

Na November 2023 e bestaansminimum mensual pa un hogar cu ta consisti di un solo adulto ta Afl. 2,594, cual ta representa un deficit di entrada di Afl 701, un caida di Afl. 37 compara cu e deficit observa un aña pasa (Afl. 738). E deficit aki ta e di dos mas halto registra den un periodo di seis (6) aña pa luna di November.

Tabel 2 Bestaansminimum mensual na Aruba (na Afl.) segun tamaño y composicion di famia, November 2023 (Base Oct. 2010)

	Escala di ekivalencia				
	1	1.3	1.5	1.8	2.1
Periodo	1 adulto	1 adulto + 1 mucha	2 adulto	2 adulto + 1 mucha	2 adulto + 2 mucha
Nov-22	2,553	3,319	3,830	4,596	5,362
Dec-22	2,560	3,328	3,840	4,608	5,376
Jan-23	2,554	3,320	3,831	4,597	5,363
Feb-23	2,568	3,339	3,852	4,623	5,393
Mar-23	2,565	3,334	3,847	4,616	5,386
Apr-23	2,564	3,333	3,845	4,615	5,384
Mei-23	2,550	3,315	3,824	4,589	5,354
Jun-23	2,541	3,303	3,812	4,574	5,336
Jul-23	2,540	3,302	3,810	4,572	5,334
Aug-23	2,554	3,320	3,831	4,598	5,364
Sep-23	2,585	3,360	3,877	4,653	5,428
Oct-23	2,587	3,363	3,880	4,656	5,432
Nov-23	2,594	3,372	3,891	4,669	5,447

Source: Central Bureau of Statistics Aruba

Pascu o Pasco, origen di e celebracion Cristian

Den nos edicion di awe, y en vista di e tempo di aña cu a yega atrobe, awe un articulo cu pa gran parti a aparece casi exactamente un aña pasa, cu tabatin como tema e dianan di fiesta y loke ta interesante encuanto e origen di e fiestanan religioso cu ta na origen di e celebracionnan aki. Den lo siguiente anto un poco di e origen di e celebracion di Pascu (o Pasco), cu cerca nos ta e nomber tambe pa celebracion di Pascu di Resureccion, o na Papiamento tambe 'Pascu Grandi'.

Pa nos no cuminza di biaha cu atende e discusion si e manera corecto pa pronuncia y skirbi ta 'Pascu' o 'Pasco', ta bon pa nos conta algo di e origen di e palabra 'Pascua' o su plural 'Pascuas'. E palabra ta origina den idioma Hebreo y ta relaciona cu e salida di e pueblo Hudiu di sclavitud na Egipto y e biahe tormentoso pa pasa pa e Tera Priminti, loke lo a sucede na 1513 promer cu Cristo. E palabra original tabata 'Pesaj' aunke lo tin otro forma di skirbi esaki, dependiendo di e diaspora dentro di e pueblo Hudiu. En todo caso, di aki a surgi den e parti Hispano di Iglesia Catolico e palabra Pascua, via un ruta largo di adoptacion, y adaptacion, via idioma Griego y Latin.

E celebracion di e fiesta Hudiu tabata cay den mesun tempo cu e celebracion Catolico di e morto y resureccion di Cristo, mientras ambos tabata cay den mesun temporada di fiestanan pagano den cual desde miles di aña tabata celebra e retorno di luz (di solo), cu ta coincidi cu e 'equinox', e dia cu luz di dia ta igual na scuridad, cu ta dia 21 di maart segun e calendario Gregoriano cu nos ta maneha.

En todo caso, e termino 'Pascua' no a keda usa solamente pa e fiesta di Resureccion, sino cu den e tradicion Catolico esaki a haya aplicacion tambe pa Pascu di Nacimento, pa fiesta di e 'Tres Reyes Magos' (6 di januari), y Pentecoste, entre otro. Esaki ta por ehemplo e caso na Spaña, Filipinas, Chile, y Cuba. Es decir, nos custumber di aplica e termino Pascu na diferente fiesta religioso no ta algo para riba su mes, sino cu e tin un base mas amplio, aunke na hopi pais di habla Hispana awendia ta papia di 'Navidad' so.

E fiesta di Pascu – di Nacimento – tambe ta trata di un celebracion alrededor di un fenomeno natural na hemisferio norte, y esey ta e celebracion di e dia mas cortico, entre salida y bahada di solo (21 di december), despues di cual e dianan ta bira mas largo atrobe. Mescos cu e celebracion di e fenomeno na fin di maart, di e inicio di e temporada mas caluroso di aña, di primavera y verano, e tabata un celebracion cu tabata existi caba cerca varios pueblo, promer cu religion Catolico a yega na celebra nacimento, y despues morto y resureccion di Cristo.

E termino 'pascua' o 'pascuas' a duna origen tambe, via e adjetivo 'pascual' (por ehemplo: e temporada 'pascual'), entre otro via idioma Latin, na e nomber Pascual o Pascal na Spaño, Frances, Ingles y mas idioma Europeo. E nomber ta referi na e persona naci den tempo di Pascu.

Awor, pa bolbe na e asunto di Pascu o Pasco na Papiamento: den sentido etimologico nos no por haya un conexion cu e forma "Pasco" manera esaki a bira e forma comun di pronunciacion na Aruba. E palabra original ta parce di ta 'Pascu' pero e afan di pronuncia practicamente tur palabra cu ta termina cu 'u' como un 'o', manera na Spaño den mayoria di caso, ta mustra e probable origen di e actual pronunciacion cerca nos. Sin embargo, e no tin nada di haci cu e pronunciacion di un 'o' na fin di un palabra, mientras cu por ehemplo na Corsou y Bonaire ta sigui e tradicion Portugues, unda ta skirbi un 'o' pero ta pronuncia esaki manera un 'u'. Ehemplo: 'amigo' na Spaño (y Aruba) skirbi y pronuncia como 'amigo'; mientras e mesun palabra (amigo) na Portugues ta pronuncia 'amigu'.

Como cu den e caso aki Pascu no ta origina den e distincion aki entre Spaño y Portugues, no por argumenta cu pronuncia y skirbi 'Pascu' lo no ta bon den Papiamento di Aruba. No ta tur palabra cu ta termina cu un 'u', automaticamente mester converti den un 'o'. Ehemplo di esaki ta un palabra manera 'tribu' cu den e idiomanan di cual nos a 'fia' e palabra, ta 'tribu' y no 'tribo'. Di otro banda, den evolucion di adopcion y adaptacion di palabra no semper pueblo ta sigui e ruta di ciencia, y esey ta perfectamente OK pa nos. E aña aki tambe, un Bon Pascu, o Pasco, y Feliz Aña Nobo na tur lector.

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 210.000,-
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
HUNGA AWO

Agencia di Seguridad di ONU ta cita aumento di dies biaha den casonan reporta di dengue den ultimo generacion

(AP) — Agencia di Seguridad di ONU a bisa ayera cu casonan reporta di dengue mundialmente a aumenta cu dies biaha den ultimo generacion, cu cambio climatico y e aumento di cantidad di sangura cu ta carga e virus parcialmente culpabel pa transmision cu ta keda mas tanto prevalente den continente Americano.

Organisacion Mundial di Salud (WHO) a bisa cu casonan reporta a alcansa un record di 5.2 miyon na 2019, un aumento riba e 500mil na 2000, na 129 pais rond mundo, mientras e cifranan aki mas probablemente ta menos cu e cantidad actual di caso.

Na januari, WHO a adverti cu dengue ta un menasa di pandemia y tabata e malesa transmiti pa sangura plamando mas lihe na mundo. Mientras cu tin vacuna y sanger specialmente cria cu ta contene bacteria yama Wolbachia pa combati dengue, no tin tratamento specifico pa e virus unabes un persona keda infecta.

E aña aki, a reporta mas cu 5 miyon caso y mas cu 5mil morto relaciona na dengue, segun WHO. Cambio den patronchi di distribucion di e sanguranan cu ta transmiti dengue, hunto cu mas yobida, humedad y calor vincula na cambio climatico, tabata factor den e aumento.
Sistemanan di salud mas debil y mal vigilancia tambe a hunga un rol.

Mayoria caso di dengue no ta presenta sintoma of ta causa un malesa leve, maske algun infeccion por resulta den shock, sangramento severo y problema di organo - sintomanan cu tipicamente ta aparece unabes e kentura baha, segun WHO a bisa.

Señalnan di advertencia ta inclui dolor intenso di stoma, sacamento persistente, carn'i djente ta sangra, acumulacion di likido, letargo of ansiedad, y higra cu ta crece, segun e agencia. Infeccion ripiti por resulta den malesa severo, cu por causa hemoragia y morto.

Dengue a plama den hemisferio occidental e aña aki. No a establece na Europa ainda, maske algun caso transmiti localmente a presenta den parti sur di e continente desde 2010.

Regionnan incluyendo continente Americano, Caribe y Bangladesh a reporta cantidadnan record di caso na 2023.

Den continente Americano, cu tin como cuatro quinta parti di e casonan mundial di dengue, a kibra record regional pa dengue e aña aki, cu Brazil, Argentina, Paraguay y Peru reportando e mayor cantidad di caso mundialmente. Peru a declara estado di emergencia na algun area despues di reporta cantidadnan historico di caso.
Tin dos vacuna aproba pa dengue, maske expertonan ta bisa cu mester usa un di nan solamente pa hende cu ya a yega di tin infeccion caba, de lo contrario, nan ta den riesgo di un malesa mas severo.

Uso di software anticua den hospitalnan Hulandes ta causa precaucion pa seguridad

(NLTimes) - Mayoria di hospital na Hulanda tin ekipo medico cu ta depende riba sistemanan di operacion (OS) cu ta extremadamente anticua, segun investigacion di BNR publica e siman aki. Esaki a aumenta suceptibilidad pa hacker y ta un preocupacion pa expertonan di seguridad.

BNR a encuesta 20 hospital na Hulanda tocante nan uso di aparato medico cu sistemanan di operacion anticua cu ya no ta haya sosten di e fabricantenan. Di e diesun hospital cu a responde, dies a confirma cu nan tin e sistemanan anticua en cuestion. ErasmusMC na Rotterdam ta usa monitor, ventilacion y ekipo di ultrazonido pa pashent cu sistemanan anticua. Utrecht Diakonessehuis ainda ta opera algun aparato riba Windows XP. RadboudUMC na Nijmegen tambe ta usa sistemanan di operacion anticua, pero no a revela mas informacion pa motibo di seguridad. Expertonan ta batiendo alarma pa e riesgonan pa seguridad asocia cu hospitalnan usando sistemanan anticua.

"Si un hacker haya acceso na red interno di un hospital, e por potencialmente tuma control di aparatonan asina door di djis pusha un boton," segun consultant di seguridad, Sijmen Ruwof. E sistemanan anticua aki tambe ta haci hospitalnan vulnerabel pa atake di secuestro cibernetico (ransomware), potencialmente lagando ekipo medico critico manera ventilator, monitor di curason of pomp di infusion inoperabel. "Y e ora e consecuencianan ta incalculabel," segun Ralph Moonen, director tecnico na Secura. BNR a resalta un incidente na 2020 unda un muhe a fayece despues di un atake di ransomware contra hospital universitario na Dusseldorf. E pashent di curason tabata na caminda pa sala di emergencia na momento cu e atake a causa cu e hospital a shut down. Redirigi na un hospital mas leu, el a fayece durante e biahe. Moonen no ta mira motibo pakico un incidente asina no por sucede na Hulanda. "Nos mester warda te ora hende muri," el a bisa. Un di e problemanan principal ta cu e mashinnan medico hopi biaha tin un bida hopi mas largo cu e software cu ta controla nan. Z-CERT, un centro di seguridad cibernetico pa cuido di salud, a nota cu hospitalnan usualmente ta opta pa medidanan adicional di seguridad na lugar di reemplasa ekipo bieu.

Mayoria di hospital ta kere cu e medidanan aki por mitiga riesgo, pero expertonan di seguridad ta cuestiona nan efectividad den preveni intrusionnan di hacker completamente. Nan ta argumenta pa protocolnan di seguridad mas estricto na hospitalnan. "Si e monitoreo cardiaco ta paga, esey ta diferente cu un accounting cu no por haci nada pa un siman," Moonen a remarca.

Del-Mar Trading

Cumana 78p
588-1165

Warehouse Christmas Special

Old Parr 12yrs	Liter	AWG 90.00
Black Label	Liter	AWG 88.00
Red Label	Liter	AWG 62.00
Buchanan's 12yrs	Liter	AWG 100.00
Moet & Chandon *Brut*	750ml	AWG 92.00
Moet & Chandon *Ice*	750ml	AWG 99.00
Moet & Chandon *Ice Rose*	750ml	AWG 145.00
Veuve Clicquot	750ml	AWG 99.00
Freixenet *Ice*	750ml	AWG 20.00
Freixenet *Ice Rose*	750ml	AWG 21.00
Freixenet *Brut*	750ml	AWG 18.00
Corona Extra Bottles	24x 35.5cl	AWG 84.00
Corona Extra Suitcase tins	24x 33cl	AWG 82.00

Y mucho mas
Nos ta situa patras di Kooyman
Pa location 594-2075

Monday to Friday from 8:30 – 5:00pm and Saturday's from 9:00am – 1:00pm

31 oficial di Ministerio di Husticia suspendi

(CuraçaoChronicle) - Un cantidad significante di oficialnan for di e Ministerio di Husticia a ser suspendi. Esaki ta loke e gobierno a informa como respuesta na preguntanan di Miembro di Parlamento Zita Jesus-Leito di partido PAR durante e consideracion di e presupuesto pa aña 2024 den e Comite Central.

Durante e dialogo, politiconan a nota cu e Ministerio di Husticia ta responsabel pa 12 porciento di e presupuesto nacional total, cual ta un cantidad di 228 miyon florin. Di e cantidad aki, 65 miyon ta designa pa salario di empleadonan, causando e necesidad pa sa cuanto empleado ta riba suspension.

E Gobierno a reporta cu un total di 31 oficial for di varios organisacion dentro di e Ministerio di Husticia t a suspendi. Esaki ta inclui 18 empleado di forsa policial di Corsou y Servicio di Inmigracion, 7 di Detention and Correction Center Curaçao y un di departamento di bombero. Adicionalmente, un empleado di Admittance Organization, dos di Warda Costa Caribense y dos di National Detective Agency a ser suspendi.

E causa pa e suspension temporario di e empleadonan aki no a ser revela. Gobierno a bisa cu e minister encarga, Shalten Hato ta dispuesto na provee un splicacion den e reunion oficial a causa di e "naturalesa sensitivo" di e situacion.

St. Maarten:

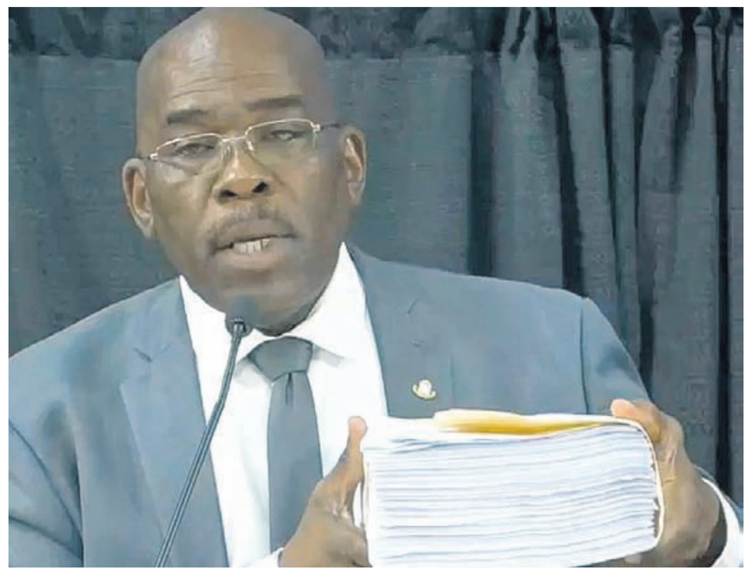
Conseho di Ministernan a aproba politica di educacion pa necesidadnan special

(DailyHerald) - Conseho di Ministernan oficialmente a aproba e politica di educacion pa necesidadnan special, Minister di Educacion Cultura, Hubentud y Deporte (ECYS) Rodolphe Samuel a bisa diaranson.

Samuel a presenta un documento substancial durante e conferencia di prensa live di e Conseho di Ministernan, enfatisando e politica su magnitud y su impacto, notando cu muchanan cu necesidadnan special awo lo por tin e derecho di ricibi un educacion di calidad na St. Maarten. El a duna danki na e ministerio pa su esfuersonan dedica, mientras tambe el a enfatisa e politica su beneficionan pa St. Maarten. "Mi ta contento cu e politica aki ta cla y awo nos por sigui na e siguiente paso," el a expresa.

Anteriormente e luna aki durante un sesion publico parlamentario e minister a bisa Miembronan di Parlamento cu dialogo entre varios stakeholders, incluyendo directivanan di scol y organisacionnan manera National Recovery PRogram bureau (NRPB), Prince Willem Alexander School (PAWS), Enable NV, St. Maarten Vocational Training School (SMVTS), 721 Kids Foundation y windward Islands Teachers Union (WITU) a contribui na forma e politica.

El a sigui informa cu e roadmap pa implementacion lo ser crea den aña 2024 pa asina facilita e ehecucion efectivo di e politica aki.

Ley nobo pa wega di placa entrega na parlamento di Corsou

(CuraçaoChronicle) - Minister di finanzas di Corsou a oficialmente entrega e hopi spera regulacion nacional riba wega di placa LOK na parlamento.

Den un declaracion, Minister Silvania a expresa cu e ta contento cu e desaroyo crucial aki, splicando cu nan ta "hopi contento di a yega e fase final aki. E entrega di e LOK na parlamento no ta solamente un paso den e procedura sino tambe un paso padilanti den progreso transformativo."

E minister a enfatisa cu LOK ta e resultado di consultanan extenso y colaboracion dentro di henter e industria di wega di placa online. Segun su persona, e strategia inclusivo aki lo sigura cu e legislacion nobo lo ta completo, practico y lo cumpli cu tur e necesidadnan diverso di e stakeholdernan actual y esnan cu lo uni den futuro. E ta premira tambe di trece un ganashi cu no a mira antes y oportunidadnan di empleo nobo pa Corsou.

Directie Financiën

Front Office di Directie Financiën lo ta cera riba e siguente fechanan 27, 28 y 29 di 2023.
Sin embargo, Directie Financiën ta keda disponible pa duna servicio. Pa drenta den contact cu Directie Financiën durante e dianan menciona, por fabor haci uzo di e siguiente mailadresnan:

Pa asuntonan General : info@finance.gov.aw
Pa Pagonan: Crediteuren@finance.gov.aw
Pa Inkooporders/Bestelbonnen : Verplichtingen@finance.gov.aw
Pa Cobransanan/Arreglonan di pago : Debiteuren@finance.gov.aw
Pa Overhevelingen di presupuesto: Begroting@finance.gov.aw
Pa Temanan di salario : Salaris@finance.gov.aw

Directie Financien ta desea un y tur feliz dianan di fiesta.

7 persona acusa como grupo di crimen organisa a causa di haci droga pa suicidio disponibel

(NLTimes) - Autoridadnan na Hulanda tin plan di sigui dilanti cu persecucion di 7 persona acusa di a traha hunto pa haci e droga conoci como Drug X of Middel X disponibel pa e pueblo Hulandes. OM ta kere cu e 7 personanan aki a haci posibel pa hende cu a trata caba cu nan bida por obtene e droga aki. 3 otro persona no ta considera sospechoso den e caso aki mas.

“Dos di e 7 sospechoso tambe ta sospecha di a provee e droga Middel X,” OM a bisa. Aunke e substancia no ta ilegal, provee e droga pa e proposito di suicidio ta castigabel. E dos personanan ta acusa di “asisti den suicidio, provee e droga y/of e manera pa haci esaki.” Den casonan den pasado, a provee e droga den forma di un puiro cu un medicamento adicional pa preveni cu e persona lo saca despues di a ingeri un dosis letal. Tur 7 lo ser procesa pa violacion di statuut tocante crimen organisa Hulandes pa a traha hunto na un manera sistematico pa haci e droga disponibel. “E 7 personanan cu lo ser definitivamente procesa tur tabata involucra di un manera of otro den e ‘living room conversations’ nan aki, cual ta reunionnan unda hendenan ta bini hunto pa dialoga tocante un metodo scogi pa caba cu nan bida,” OM a declara.

Trata suicidio y provee informacion ta permiti bao ley Hulandes. Sinembargo, ta sospecha cu e 7 personanan aki a haci Middel X disponibel en conexion cu e chatnan aki.

E sospechosonan tur ta conecta na Coöperatie Laatste Wil, cual ta un organisacion cu ta boga pa duna adultonan mas libertad di scoge ki ora y con nan kier caba cu nan bida. E organisacion ta considera un entidad legal, pero como un organisacion, e no lo ser procesa.

E 7 personanan cu si lo ser procesa ta forma parti di un grupo di 10 persona identifica como sospechoso ora cu OM a anuncia e caso mas di un aña atras. Fiscalnan a bisa cu no tabatin suficiente evidencia pa procesa e 3 personanan aki.

Schiphol lo ta forsa pa limita vuelo e siguiente zomer debi na problemanan di Air Traffic Control

(NLTimes)—pa preveni un regresa di liñanan di espera largo y caos na Schiphol Airport, e cantidad di vuelonan mainta plania pa zomervakantie lo ser limita. Den e periodo siguiendo e pandemia di coronavirus, Schiphol a haya sorpresa di deficitnan grandi den sigurided y personal pa stiwa maleta.

E biaha aki, vuelonan lo mester ser replania, consolida of bendi mas barata debi na e deficit di Air Traffic Control Hulandes (LVNL), segun De Telegraaf. Esaki lo ta tercer zomer consecutivo unda operacionnan di aeropuerto lo mester desvia for di plannan original, recortando riba opcionnan di biahe durante oranan popular durante zomer.

Experto di biahe empresario Daan Lenderink ta preocupa cu esaki lo nifica cu aerolineanan lo stop di ofrece prijsnan mas barata pa hopi vuelo pa asina nan por mantene nan ganashi sin reschedule of relocalisa pa un otro aeropuerto.

Operacionnan relata na vuelonan saliendo ta trahando bon danki na un aumento den personal na siguridad y maneho di maleta, y cu e introduccion di un sistema cu ta permiti pasaheronan saliendo pa book un tempo pa haya acceso na checkpointnan di siguridad. E problema cu e aeropuerto ta purbando di preveni tin mas di haber cu yegadanan. “Ora tin demasiado hende den e terminal, e flow no ta halto suficiente. Si nos tin retrasonan mainta, e lo continua durante dia,” segun hefe di operacionnan na Schiphol, Patricia Vitalis.

E aeropuerto a anuncia diahuebs cu e por permiti 483,000 vuelo pa sali y yega den 2024, pero solamente si aerolineanan por calma e disturbio durante rush hour. E aeropuerto a bisa cu esaki tabata necesario pa mantene operacionnan stabiel.
Aerolineanan di pasahero a acorda pa replania 13,000 vuelo te awo. “Mirando e retonan cu personal, nos ta acepta e resultado aki, pero nos ta asumi cu tur problema lo ser resolve despues di zomer otro aña,” segun Marnix Fruitema for di e grupo di industria di aerolinea Barin. “Schiphol ta un aeropuerto unda nos ta opera manera e Liga di Campeones, pero nos ta menos flexibel pasobra nos mester tin controladonan di trafico den training. Nos a mira awo con e hendenan disponibel por facilita mas tanto aeronave,” segun lider di LVNL Michiel van Dorst a conta De Telegraaf.

Notariskantoor Rodriguez-Taekema
SUCU / De la Sallestraat 60
Tel: 588-2400 / cel: 593-5805
e-mail: h.rodriguez@notarisrodriguez.com

deelt u bij deze mee dat het kantoor gesloten zal zijn
van **23 december 2023 tot 2 januari 2024**

ta participa cu su oficina lo ta sera
di dia 23 di december 2023
te cu 2 di januari 2024

announces that its office will be closed from
December 23rd, 2023 till January 3rd, 2024

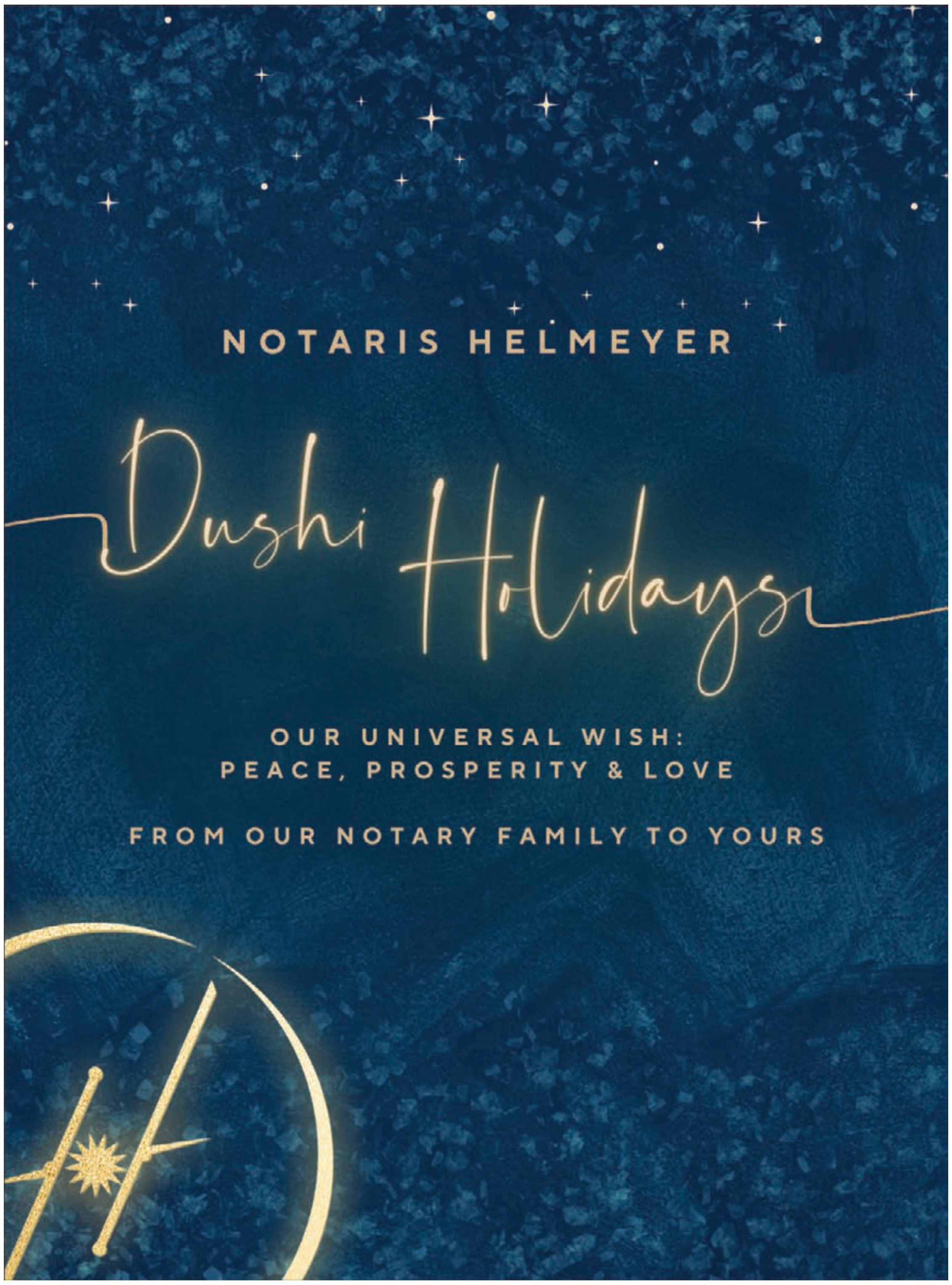
Fijne feestdagen Feliz Dianan di Fiesta Happy Holidays

Camara di Diputado di Brazil a aproba un proyecto polemico pa asfalt un caminda na Amazonia

(Infobae) - Camara di Diputado di Brazil diaranson ultimo a aproba un proyecto cu ta facilita asfalt un caretera cu ta corta Amazonia conectando cu e ciudad di Manaos cu e resto di e pais y ta bay usa fondonan di Fondo Amazonia.

E texto, ta bay tin mester di aprobacion di Senado, ta flexibilisa e tramite pa e concesion di licencia ambiental di e proyecto, cu a ser critica ampliamente pa ambientalistanan ken ta argumenta cu bashamento di asfalt por facilita acceso di organisacionnan criminal na destruccion di palonan di boskenan.
Den epoca di yobidanan, caretera BR-319 ta bira un paso imposibel pa transito debi na lodo, aislando Manaos, un ciudad di 2 miyon habitante y cu tin basta fabrica.
Pa e motibo aki, clase politico di nort di Brazil tin añanan reclamando pa pone asfalt den e caretera, argumentando cu ta imprescindibe pa comercio y e conexion di dos estado cu ta atravesa, Amazonia y Rondonia.
E proyecto di ley ta describi e caretera aki como "un infrastructura critico, indispensable pa siguridad nacional," loke ta obliga na garantisa "su transitabilidad."
E texto ta propone utilisacion di placa di Fondo Amazonia, componi principalmente pa donacion di paisnan manera Alemania y Noruega cu tin como obhetivo financia accionnan pa reduci emision di gas di efecto invernadero y ta dirigi na combatimento di deforestacion.
Di otro banda, siman pasa Gobierno Brasilero a cuminsa un dia despues cu COP28 a aproba un transicion pa laga atras combustibel fossiel, un subasta nobo di concesion petrolero pa haya derechonan pa explota un boske ubica den pleno Amazonia.
E compania energetico Brasilero Eneva (80%) y refineria Atem (20%) a haya derechonan pa saca petroleo y gas den un area di Amazonas, memey di e selva tropical mas grandi di mundo.
E area aki a ser poni den un destaho publico, den Ciclo Cuatro di Concesion cu e cual Agencia Nacional di Petroleo (ANP) ta pretende duna derechonan pa saca petroleo y gas na 602 bloki distribui na 33 diferente region na e pais.
Esun cu a gana den e prome bloki y unico cu a inscribi den e destaho, a ofrece 165.000 real (33.000 dollar) pa e derechonan di explota e area y a compromete su mes cu inversionnan di casi 1.2 miyon real (casi 240.000 dollar) den e concesion.
Eneva ta conta caba cu diesdos concesion pa explota hidrocarburo na estadonan Amazonico di Amazonas, Mato Grosso do Sul y Maranhao, asina como tambe na estado de Goiás, den cual ta saca 9 miyon di meter cubico di gas pa dia, alimentando generatornan termico cu tin capacidad di produci 6.3 GW di energia.
Atem, su socio minoritario den concesion, tabata e compania cu a adkiri e refineria cu e petrolero estatal Petrobras tabatin na Manaos, e ciudad mas grandi di Amazonia.

Peru ta contesta na CorteIDH indicando cu no tin desacato den e amnistia duna na Alberto Fujimori

(EFE) - Gobierno Peruano a contesta ayera diabierna na Corte Interamericano di Derechonan Humano (CorteIDH) indicando cu "no a existi desacato" den e amnistia otorga na ex-presidente Alberto Fujimori (1990-2000) pa motibo cu e sentencianan den su contra pa e masacrenan di Barrios Altos y La Cantuta a ser ehecuta na su momento.
Den un comunicado conhunto di Ministerionan di Relacionnan Exterior y di Husticia, a afirma cu "Estado Peruano ta respeta plenamente tratadonan y decisionnan di sistema di promocion y proteccion di derechonan humano."
Asina mes, a ratifica su "firme adhesion" na Convencion Americano di Derechonan Humano cu ta garantisa e defensa di e persona humano y e respet pa su dignidad.
Corte IDH diahuebs ultimo a declara desacato "debi cu Estado a ehecuta e sentencia dicta pa Tribunal Constitucional di Peru 17 di maart 2022, den cual a restitui efectonan na amnistia "pa motibonan humanitario" otorga 24 di december 2017 pa e presidente na e momento ey Pedro Pablo Kuczynski pa Alberto Fujimori, "a pesar cu Corte a dispone caba cu mester a abstene su mes di implement'e."
Den un resolucion publica diahuebs ultimo, Corte IDH a recorda cu a ordena no implementa e amnistia pa motibo cu "no a observa standard di derechonan internacional cu mester a tuma na cuenta na ora di realisa un control huridisccional."
Den su comunicado, Estado Peruano a splica cu 11 di december ultimo a solicita corte pa implementa e mecanismo di supervision reforsa, manera a sucede.
"Den sentido aki no a existi desacato algun di parti di Estado, pasobra e sentencianan den e casonan di Corte a ser ehecuta y ta bin implementando esey den parametro di instrumento internacional di e cual Peru ta forma parti di dje."
A confirma cu Peru ta bay presenta e cumplimento di e rapport cu ta solicita den resolucion di argumentacion di su posicion, segun e procedura y den e plaso señala pa CorteIDH, cu ta caduca 4 di maart 2024.
CorteIDH a precisa cu Peru tampoco a cumpli cu medidanan urgente dicta 5 di december ultimo unda tabata pidi Estado abstene di libera Fujimori, asina como tambe di e resolucionnan di cumplimento di sentencianan anterior, cu a ordena mesun cos.
CorteIDH tambe a ordena Estado pa presenta, no mas leu cu 4 di maart 2024, un rapport riba e cumplimento di obligacion di investiga, husga y si ta e caso, sanciona e violacionnan grave di derechonan humano determina den e sentencianan emiti na e caso di Barrios Altos y La Cantuta.
Estado mester continua presentando rapportnan cada tres luna, pa e tempo cu Corte lo considera necesario.

Cuba tin e deficit fiscal mas grandi di mundo, sin conta Ucrania

(CiberCuba) - Cuba tin e deficit fiscal mas grandi di mundo, sin conta Ucrania, segun un comparacion cu e ultimo rapport di e Fondo Monetario Internacional (FMI).

E propio regimen a bisa e siman aki dilanti e Asamblea Nacional di e Poder Popular cu e isla tin un deficit calcula di 18.5% di su PIB pa 2024, hopi mas halto cu e resto di e paisnan y solamente patras di Ucrania cu tin un 30.3%.

E economista Cubano Pedro Monreal a splica cu e deficit aki ta, cu un margen amplio, esun mas grandi di tur e deficitnan actual di mundo, cu excepcion di Ucrania, locual lo por preocupa e cobradonan di debe y inversionistanan.

“E deficit di 18.5% di e PIB di Cuba ta mas cu duplica e deficit internacional di Argelia, e di dos pais cu e deficit mas grandi despues di Ucrania. Ningun otro deficit reporta pa e FMI a supera e 8% di e PIB. otro paisnan den situacion di conflicto (Rusia, Nigeria, Sudan, Yemen) no a pasa 6.2%,” el a aclaria.

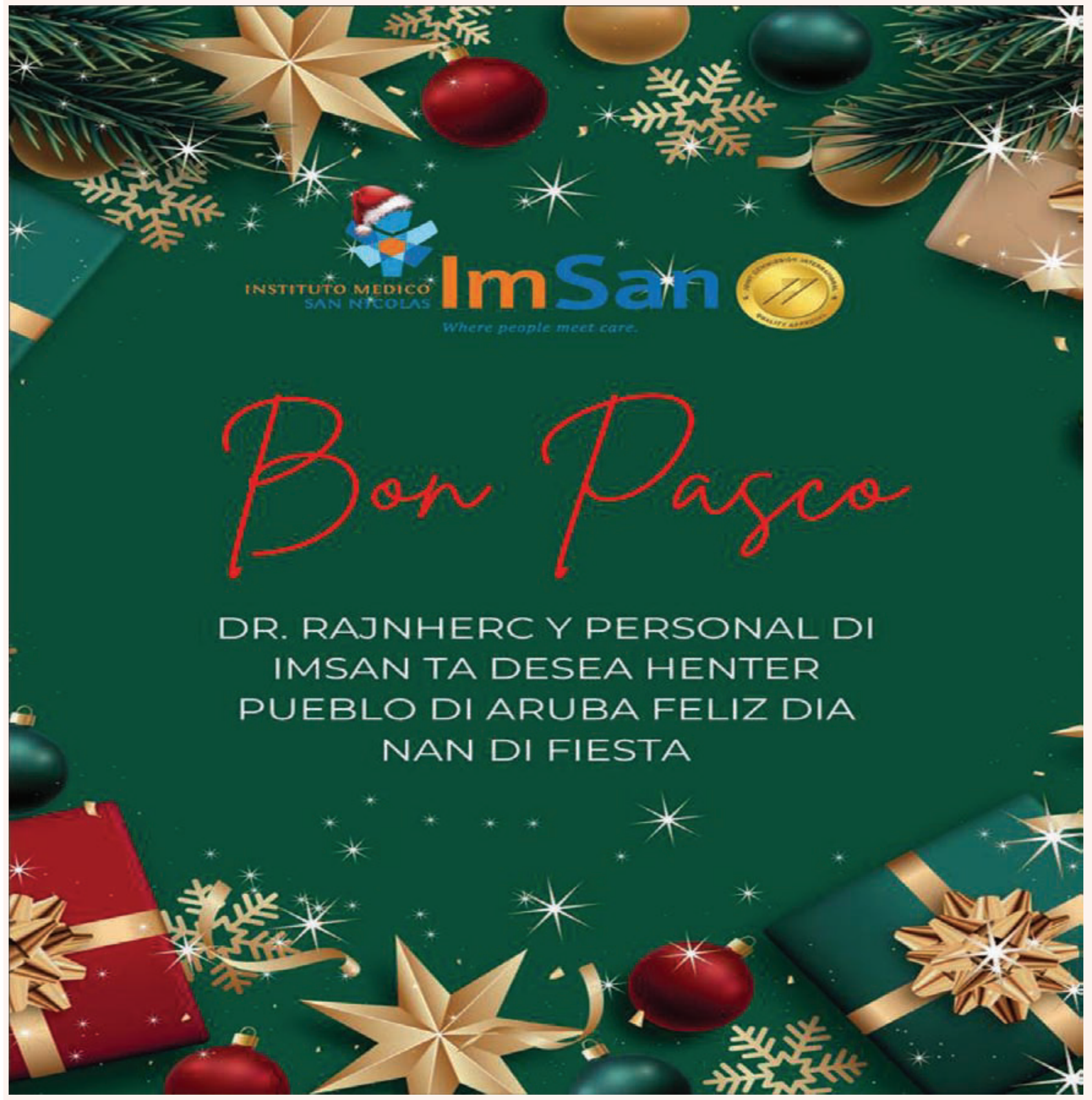
E dato a wordo presenta pa e Minister di Finanzas, Vladimir Reguerio Ale, dilanti e Asamblea Nacional di dia 18 di december ultimo, unda el a bisa cu pa 2024 e deficit fiscal ta bay tin un limite maximo ekivalente na 18.5% di e Producto Interno Bruto, e di dos porcentahe mas halto desde e caida na 1993 pa motibo di e periodo special.

Varios diputado a interveni pa señala cu un deficit asina halto ta bay traduci den mas inflacion y un deterioro mas grandi di e nivel di bida di e poblacion. Tocante esaki, nan a pidi pa revisa otro fuentenan potencial di ingreso y di con pa spaar gastonan.

Monreal ta bisa cu den e contexto ey e ta preocupante si e riesgo di debe y di inversion ta aumenta of disminui cu un inflacion di dos digito na un pais cu ta adopta un politica fiscal cu e di dos deficit fiscal mas grandi y cu e practica actual usual di cubri’e cu likides monetario. “E ta un decision economico racional?” el a cuestiona.

“E deficit ey ta indica un politica macroeconomcio cu ta fuera di control,” Monreal ta subraya, pa ken e situacion ey potencialmente lo por ocasiona perturbacionnan di diferente tipo.

Monreal ta analisa tambe e propuesta di presupuesto di e regimen pa 2024 y ta bisa cu potencialmente e ta converti den “papel muha” henter e dicho te cu aworaki tocante e establisacion macroenomico na Cuba.

MANA ta clausura un aña productivo cu mira pa 2024

Museo Arqueologico Nacional Aruba ta gradici su aliado- y colaboradornan, sigur su bishitantenan y cada participante na e actividadnan publico cu MANA a organisa of tabata anfitrion den 2023. MANA ta clausura e aña satisfecho y contento di locual a logra y ta drenta 2024 cu speransa y determinacion pa sigui educa y informa comunidad.

Den 2023 e mantencion grandi di Cas Dundun, Cas di Cunucu y Fruteria a keda cla. Proyecto cu a ser sosteni door di UNOCA y Pais Aruba, pa medio di Ministerio di Finanzas y Cultura. Tambe a sigui traha riba e exposicion nobo 'Manteniendo Herencia na Bida' cu ta den su etapa final. A realisa e produccion audiovisual "Lama ta Caminda" cu ta enfoca riba desaroyo di Rancho den relacion cu Tera Firme. E otro produccion "Awa ta bida" ta un experencia artistico inmersivo den rembak di MANA. Nan dos a ser realisa cu sosten di UNOCA y PBCCG door di e artista Natusha Croes.

Como artista invita den 2023 e talento multidsciplinario Olga van Bochove a comparti e exposicion Aruba Dushi Tera, a encanta publico cu dos anochi experencial y recien a tene su charla artistico cu a impresiona esnan presente.

Pa 2024 e artista invita ta Sharelly Emanuelson cu un exposicion adapta di esun den Rijksmuseum na Hulanda titula "Duurzaam/Sustain/Tene cu enfoke riba Aruba. Den transcurso di aña Sharelly lo activa otro espacion di MANA y lo ofrece tayer y charla.

Den 2023 MANA a ricibi diferente grupo, manera muchanan di scol, participantenan internacional na e encuentro di "Caribbean Financial Action Task Force (CFATF)", gruponan organisa di adulto mayor y di organisacion HIAS. MANA tabata anfitrion di varios evento manera e exitoso Poetry night.

Riba Dia di Betico y cu colaboracion di Pastoral Hubenil Dakota, a ricibi un multitud grandi y a ofrece actividadnan atractivo manera e "kids' corner". Manera custumber MANA ta un atraccion popular grandi riba Dia di Himno y Bandera cu a ser reforsa cu un exposicion di Kibrahacha y un cushina bon surti di Pastoral Hubenil Dakota.

Riba tereno educativo MANA a duna presentacion educativo na diferente scol y algun studiante di Scol Montesori, Muchila Creativo y Colegio San Antonio a haci nan "snuffelstage" aki nan. Diferente tabata e "Instameet" hunto cu Fondo di Monumento Aruba den cua participantenan a enfoca riba cultura, monumento y historia di Aruba.

Na juni ultimo cuater studiante di Universidad di Leiden a haci nan practica, e asina yama "Field School" cu arkeologo Harold Kelly na Aruba. Nan a haci excavacion y contribui na actividadnan publico. Entre otro a organisa un anochi pa ofrece futuro studiantenan di Aruba informacion tocante bida y studia na Hulanda. riba un diasabra mainta un publico selecta por a participa na un workshop durante cua a siña haci material arkeologico limpi.

Den vakantie grandi un biaha mas a colabora cu e programa di Buki di Pret cu actividadnan eduactivo y recreativo na 'Ayo.

Pa di dos aña sigui arkeologonan Raymundo Dijkhoff y Harold Kelly a colabora cu Universidad di Aruba den e programa "Academic Foundation Year" informando studiantenan di Aruba su herencia cultural rico. Na Universidad di Aruba Raymundo Dijkhoff a colabora na november ultimo cu un presentacion den cuadro di 'e publicacion "Aruba Archaeological Heritage Nation Building, Nation Branding in the Caribbean".

Cuminsamento di december arkeologo Dr. Aad Versteeg a duna un presentacion sumamente interesante tocante su investigacion y publicacion di pintura riba baranca na Surnam. Den su charla el a elabora riba e semehansa entre esakinan cu esunnan di Aruba. Un publico varia tabata presente.

Den e prome lunanan di 2024 lo tin dos proyecto cu lo ser lansa. Uno ta e website nobo di MANA cu a bira realidad cu ayudo principalmente di Mondriaanfonds y UNOCA. E otro ta drechamento di Edificio Moderno Multifunctional cu financiamento di "Tourism Product Enhancement Fund", bou encargo di Ministerio di Turismo y Salubriad y cu asistencia tecnico di Oficina di Monumento. Tambe comunidad por spera apertura di e exposicionnan nobo den cua ta incorpora varios documentario relaciona cu Compleho Ecury y historia di famia Ecury traha door di Rebecca Roos Productions y financia pa UNOCA.

MANA ta keda habri pa publico entre Pasco y Aña Nobo y ta cera riba dianan di ATV y dianan di fiesta. Ekipo di MANA hunto cu Minister di Finanzas y Cultura ta habla danki na tur persona y organisacion cu a sostene nos orguyo Museo Arqueologico Nacional Aruba. Pasa dushi dianan di fiesta.

Entradanan hudicial a sigui, team di aresto a drenta di dilanti pero sospechoso a core sali di patras

Den e ultimo dianan aki autoridad ta hopi ocupa cu un investigacion grandi di un red di criminalnan cu ya algun a ser deteni pero falta mas ainda.

Awemadruga e team di aresto a bay na un adres na Morgenster pero e sospechoso a core bay na pia pero e unidadnan di K9 a pasa den direccion prohibi riba E.J. "Watty" Vos blvd. y a logra gare. Esaki ta esnan cu algun dia pasa a maltrata un persona y a atrake na Pos Chikito

Persona haya sin bida na Savaneta

Diaranson mainta a drenta informe di cu tin un persona cu no ta duna señal di bida na Savaneta, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un persona masculino di 82 aña cu no ta duna señal di bida y a pidi presencia di ambulance y dokter na e sitio. Na yegada di e ambulance nan a constata cu e persona cu e persona no ta halando rosea mas y a pidi pa dokter presenta na yegada di e dokter a constata morto di e habitante. Na famia di e fayecido B. Nos y tambe cuerpo policial nos ta extende nos mas sincero palabranan di condolencia.

Accidente entre auto cu bicicleta na Shabururi

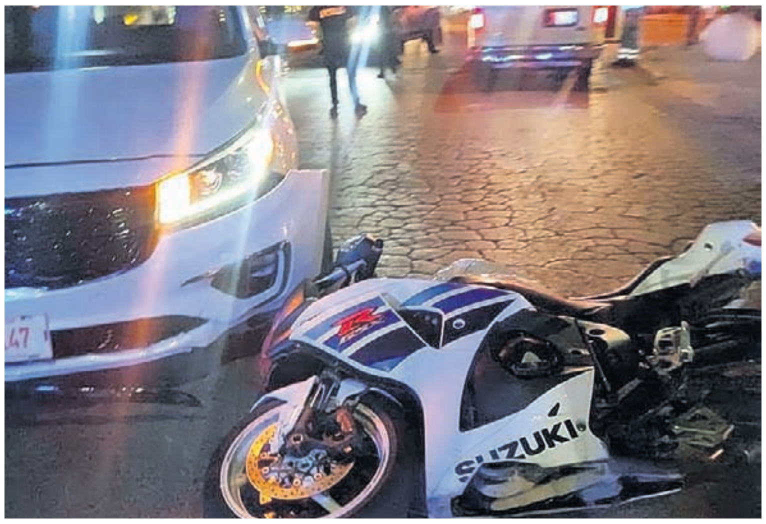
Diamars atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Shabururi. Mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki lo ta trata di un accidente entre un auto y un bicicleta unda e auto lo a touch e bicicleta y e ciclista lo a cay. E auto lo a bandona e sitio. E ciclista a keda cu dolor di pia y ambulance a bin na e sitio pa atende.

Accidente entre auto cu brommer cu hende

Diaranson anochi a drenta informe di un accidente entre un brommer cu un auto cu hende herida. Mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di r patruya a bin compronde cu auto a duna chens na e taxi pa bira y e motociclista cu tabata mas patras no a ripara y nan a accidenta.

Na yegada di e ambulance a atende e motociclista cu a haya hopi rasca y a transporte pa hospital.

Accidente cu hende herida na Santa Cruz

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida banda di Mundo Nobo na Santa Cruz. Mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu un pick up lo a bira dilanti un Suzuki Swift biniendo un poco duro y nan lo a accidenta. E impacto tabata fuerte cu nan a dal riba un Yaris. Na yegada di e ambulance nan a atende cu e victimanan y a transporta un pa hospital. Polis a tuma datos di e accidente aki.

Accidente cu hende herida na Savaneta

Diahuebs madruga a drenta informe di un accidente cu hende herida dilanti S Chow na Savaneta. Mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu chauffeur di un Toyota Yaris lo no a regula velocidad ni mantene distancia y a dal tras di un Suzuki Swift. Na yegada di e ambulance nan a atende cu e chauffeur di e Toyota Yaris cu lo a dal su cabes den e windshield. Polis a haci alco-test y a resulta cu e chauffeur lo tabata bao influencia. Polis a detene e chauffeur y a transporte pa Warda di Polis.

Pick-Up horta for di San Barbola

Diahuebs madruga a drenta informe di un joy-riding na San Barbola.

Mesora a dirigi un patruya na e sitio. Na yegada di e patruya abin compronde cu rond di 2am. Ta trata aki di un Pick Up Nissan color blanco.

Problema entre un homber y dama na Hooiberg

Diaranson anochi laat a drenta informe di un problema na Hooiberg. Mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu lo tabata un problema entre un homber y un dama. Polis a intermedia y a tuma dato di e susedido aki.

Polis a detene dos hoben na Catiri

-

Diahuebs madruga polis atento a haya holo di marihuana for di un Nissan March. Mesora nan a sigui tras di e auto y a logra para nan.

Polis a detene dos hoben masculino y a enkontra marihuana den e auto. Polis a confisca esakinan y a transporta e detenidonan pa Warda di Polis.

Accidente riba lama a laga un hende herida

Diaranson merdia a drenta informe di un accidente cu hende herida riba lama na Eagle Beach, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente unda un waverunner lo a dal un persona y ta kehando di dolor. Na yegada di a ambulance nan a atende e victima y a transporte pa hospital.

Amistad a dal yiu cu a falta mama respet den parking lot di Hospital

Diaranson anochi a drenta informe di un problema den parking lot na Hospital. Mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu un yiu lo a falta respet pa su mama y un amistad eynan no a soporta esaki y a dal e yiu mand'e vloer. Security di hospital mesora a interveni. Na yegada di polis nan a intermedia y a tuma dato di e incidente aki.

Persona haya sin bida na Hugo de Grootstraat

Diaranson merdia a drenta informe di cu tin un persona cu no ta duna señal di bida na Hugo de Grootstraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un persona masculino di fam C. di 68 aña cu no ta duna señal di bida y a pidi presencia di ambulance y dokter na e sitio.

Na yegada di e ambulance nan a constata cu e persona no ta halando rosea mas y a pidi pa dokter presenta na yegada di e dokter a constata morto di e habitante.

Na famia di e fayecido nos y cuerpo policial ta extende nos mas sincero palabranan di condolencia.

Polis a bay na Palm Beach pa un homber cu a yega burachi na cas

Diaranson anochi a drenta informe di un problema na un cas na Palm Beach. Mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu un homber lo a yega cas burachi y lo tabata causa problema. Nan a intermedia y a tuma dato di e sucedido aki.

TA HUUR
Apt. muebla, San Nicolas, persona serio. exclui awa, electricidad, cable, Serlimar, gas. No mucha/ no maskota, 2 ultimo payslip y referencia Prijs Fls.850 + 1 luna deposito
Info: 584 1008 / 594 2502
217287

Like us on Facebook
facebook.com/bondianoticia

Ajax ta perde contra nobato Hercules den un resultado sorprendente

(NLTimes)—Ajax a perde contra ekipo nobato USV Hercules den e segunda ronda di e KNVB Beker diahuebs den un di e resultadonan mas sorprendente den futbol Hulandes. E nobatonan a hinca 2-0 prome cu e Amsterdammers a hinca dos gol durante e ultimo dies minuut pa nivela e conteo prome cu Mats Grotenberg a hinca un gol dramatico den e 93 minuut.

Gerente di Ajax John van 't Schip a cambia su banda pa duna hoben Tristan Gooijer su prome comienso y a Georges Mikautadze un comienso incomun. E wega a tuma luga na Galgenwaard, e stadion di FC Utrecht, debi cu e facilidad si e banda nobato no tabata riba nivel rekeri.

Hercules a tuma e avance despues di 16 minuut den wega. Hungado Jordi Paulina a haci sabi contra defensor di Ajax prome cu el a pasa bala pa Tim Pieters, ken na su turno a hinc'e gol. Ajax a crea varios chens despues di e prome gol, pero Mikautadze, Akpom y Amourricho perdiendo oportunidadnan pa hinca.

Pieters a mustra con cos ta cana despues di 65 minuut den wega. E atacado a corta bay paden prome cu el a tira

su gol den skina di gol. Shanon Carmelia a defende un tiro di Kenneth Taylor un par minuut despues. Nan a mantene e record di campeonnan Eredivisie pa mayoria di e segunda mita te ora Brian Brobbey a haya net durante 83 minuut despues cu medio Benjamin Tahirovic a pas'e e bala.

A parce cu e record di Hercules a caba ora atacado Chuba Akpom di Ajax a kita bala for di Anton Gaeei for di distancia cerca. Pero Mats Grotenberg tabata e hero inespera na ultimo momento. Un tiro liber a haya e defensor cu a cab'i drenta wega pa hinca bala y skirbi su nomber den historia.

Esaki ta e prome biaha cu Ajax a perde contra un ekipo nobato. E Amsterdammers a hunga contra un banda nobato 30 biaha prome cu e wega aki, ganando tur. Hercules lo warda su proximo oponente den e siguiente ronda.

Potret di Gerrit van der Keulen pa ANP.

Clausura di aña di team 99 cu torneo "nos cu nos"!

Diabierna awor 22 di december, cuminsando pa 1 or di merdia, e conocido y mundialmente famoso Domino Square Garden aya net n'e grens di Calabas cu Kudawecha lo tene nan grandioso torneo "Nos cu Nos' pa clausura e temporada di 2023. Un evento manera tur esnan cu ta frecuenta e sitio sa, ta un berdadero "happening", yena cu amistad y bon ambiente di fin di aña!

Esaki ta caminda tur e fiel trabuconan di Team 99 ta bin pa bataya otro y pa wak kendenan e aña aki lo titula Campeon 2023. Manera semper, lo ta bay tin dos categoria, esnan "Veteranonan VIP" y esnan "Generacion Nobo". Djis dos categoria pa separa "the men from the boys". Aña pasa den categoria "Veterano VIP", a gana e ilustre Nelson "Snor" Perez hunto cu su patna dje dia ey, Ronald "Hollandse Nieuwe". Nan a bataya fuerte contra dos djaca di caña, esta Rudolfo y "King" Salomon himself.

Den e otro tanda, esnan "Generacion Nobo" a sali ganador nada menos cu Indio Kelkboom y Chicks, dos computer riba pia den domino! Shonnan, manera semper, e evento grandi aki ta completamente gratis pa pueblo en general, y manera di custumber, durante halftime ham cu calacuna lo skeiro rond totalmente por nada. Bini un bini tur, Team 99 lo clausura 2023 c'un tremendo torneo "Nos cu Nos" aya n'e palacio di Domino Square Garden na Calabas. Yega!

Resultado final di Mix Classic Rapid y Blitz 2023 y side Tournament

Den e periodo di 25 October te/cu 22 November a tuma lugar nos torneo mix Classic/Rapid/Blitz entre e 4 mihor hungador di Aruba. E 4 mihor hungador a wordo selecta a base di e resultado final di nos Campeonato Nacional di 2023.

E 4 hungadornan aki ta Henry Knepa, Juan E. Nisbet, Mario Jansen y Octavio Croes. Den e formato clasic Henry Knepa a termina na promer lugar cu 2 gana y 1 tabla. Segundo lugar a bai a Mario Jansen cu 2 gana y 1 perdi. Den e formato Rapid, Henry Knepa a termina invicto (3 gana for di 3 partido), Mario Jansen segundo lugar cu 2 gana y 1 perdi. Den e formato Blitz, Octavio Croes a termina na

promer lugar cu 2 gana y 1 tabla, segundo lugar a bay pa Henry Knepa cu 2 gana y 1 perdi.
Ganador di e torneo mix aki ta e hungador cu a score mas den e 3 formatonan aki acumula. Promer lugar a bay e ora pa Henry Knepa cu 15 punto, segundo lugar pa Mario Jansen cu 11 punto. Octavio a score 8 punto y Juan

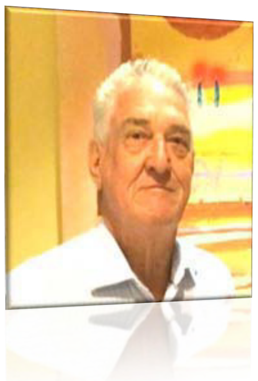
Nisbet 2 punto.

Paralel na e torneo aki, a tuma lugar un torneo entre e otro hungadornan cu no a participa den e torneo mix aki. E aña aki, tawata solamente 4 hungador cu participa den e side-tournament aki. Na promer lugar a termina Hector Winterdal invicto (no a perde ni tabla ningun wega). Segundo lugar a bai pa Rolin Croes (1 gana, 1 perdi y 1 tabla).

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Mi a pensa cu mi lo haya su falta, pero mi a tende un angel bisa mi: "E ta bay ta cu Bo tur dia. E solo, e luna y biento lo ta presente pa recorda nos e amor cu El a duna nos y e paz cu finalmente el a haya."

Cu imenso tristesa nos ta anuncia fayecimento di nos ser keri:

Donald van der Linden

Cariñosamente yama "Nati"
27 di februari 1941 - 20 di december 2023

E Rumannan:
†Luis "Chito" y Romana "Mani" van der Linden y famia
† Francisco "Doy" y †Gloria "Margo" van der Linden y famia
†Juan "Johnny" y †Ambrosia "Illa" van der Linden y famia
Maria "Mary" y †Juan "Juanito" Rios y famia
Elena "Roosje" y †Rigoberto "Rigo" Angela y famia
Pedro "Esy" y Marlin van der Linden y famia
Anges "Neke" y Thomas "Tom" Griffith y famia
Yolanda "Janja" van der Linden y famia
Patricia "Tita" y †Ruben 'Benchi" de Lange y famia

Su subrino- y subrinanan
Randy van der Linden
Jacky Lopez
Caesar van der Linden
Jerry van der Linden
Cedrick van der Linden
Burtly van der Linden
Rudy van der Linden
Emely van der Linden
Derwin van der Linden
John van der Linden
Maurice van der Linden
Louisa Rios van der Linden
Tania Mendez Rios
Roselyn Angela
Mylene Everon
Melina Diaz
Ilva Koenig
Pietra van der Linden
Angelo Wever
Micheal Wever
Monique Doyle
Patrick de Lange
Jofren Krosendijk
Marisol Krosendijk
Tur sobresubrino y -subrina cu el a stima masha hopi mes.
Tambe tur su ihanan cu semper tawata den su curason.

E bisiñanan:
- Thijsen
- Werleman
- van der Linden
- Wever
- Oduber
- Hilaire
- de Cuba
- Kock

Amigo di cas:
- Juni Peters
- Charly y Chyntia Huntley
- Glenda Limonier
- Nery Parra
- Margriet y Lati Wever
- Rudy Wever
- Garry Lacle
- Jean Pierre Hilaire

Amigo y colega:
- Amigo di Gayero
- Ex-colega di WEB

Demas famia: van der Linden, Angela, de Lange, Wever, Rios, Krosendijk, Doyle, Paskel, Griffith, Winterdal, Bislick, Pietersz, Arendsz, de Kort, Diaz, de Cuba, Lopez, Mendez, Milan, Werleman, Everon, Koenig, Peters, Limonier, Huntley, Hilaire

Acto di entiero lo tuma luga diasabra 23 di december 2023 entrante 9 or di mainta na Misa Sagrado Curason na Savaneta, despues lo sigui pa Santana San Hose na Savaneta.

Adres pa condolencia ta Savaneta 339B; riba diabierna 22 di december 2023 di 7 or pa 9 or di anochi.

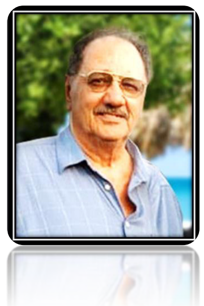
Na luga di flor nos lo aprecia un donacion na Comision Santana Savaneta, pa esaki nos lo tin un caha disponibel.

Nos disculpa cu si den e momentonan di nos tristesa nos lo por a lubida un famia of conoci.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

'Dios ta amor … y Amor ta Dios, maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta haci.'
Salmo 33

Cu hopi dolor na nos curason pero conforme cu Dios su boluntad, nos ta anuncia fayecimento di nos esposo, tata y welo

Dominico Tromp

Miho conoci como Domi
*9 december 1935 - 19 december 2023
Condecora na aña 1986 como Officier in de Orde van Oranje Nassau

Na nomber di su esposa:
Yvonne Gabriela Tromp-Frans

Na nomber di su yiunan stima:
Marisol J. Tromp
Lelicia E. J. Tromp

Nietanan stima:
Dominique Lopez y Alexander Wix
Marie-Louise Lopez

Tata y mama
† Ignacio Tromp y † Maria Tromp-Semeleer

Rumannan:
† Jossy Tromp
† Julio 'Juchi' Tromp y †Carmen
† Nicasio 'Niki' Tromp y Marianella Tromp-Baez
† Mario 'Jon' Tromp y † Jacintha Tromp-Ruiz
† Eduardo 'Eddy' y Fortunata Tromp-Figaroa y yiunan
† Regina 'Chichi' Tromp y yiunan
Alberta 'Berta' Tromp y † Domi
Martin Tromp
Miguel y Ada Tromp-Adamus y yiu
Bernadetta 'Deta' Tromp y jiunan
Prima- y primonan, ihanan, comer- y compernan y su amistadnan

Sobrino(a)nan:
Jamil Tromp y famia
Edward Tromp y famia
Celina Croes-Tromp y famia
Elaine Tromp y pareha
Rocio Britten-Tromp y Wolter Britten y yuinan
Judith Tamayo-Tromp y pareha
Cesar Tromp y famia
Rudy Tromp y famia
Rachelle Tromp y famia
Mario Rudolfo 'Dolfi' y famia
Regina Baars-Brete y famia
Richella Brete y yiunan
Mary-Ann Brete
Milangela Delgado-Tromp y pareha
Shakira Tromp
Omar Tromp
Jessica Tromp y famia

Demas famia, amistad y sernan keri:
Tromp, Semeleer, Frans, Eleonora, Lioe-a-tjam, Lopez, Figaroa, Croes, Brete, Gomes, Frank, Nieuwkerk, Ng, Vrolijk, Hoek, Rock, Richardson, Gunsam, Mendez, Riera, De Bruyn, Richardson, Prince, Angela, Paskel, Roza, Wolter, Emerencia.

Un gradicimento special na tur esnan cu a forma parti di su cuido durante su enfermedad:
Susana, Doret, Nelly, Milagros, Maria, Mireille, Ada, Dignacelli, Maritza, Kathy, Silvia, Jerome, Zjurieck, Rayslaine.

Ta invita pa e acto di condolencia cu lo tuma lugar dia 27 december 2023 na Royal Funeral Home di 1or di merdia te 4or di atardi y despues entiero ta sigui n a Santana di Misa di Noord

Tur su amistadnan den transcurso di añanan den:

Mascaruba
Centro Apostolico
Hubentud Cristian
Ser'i Noca
Grupo di orashon Streanan Iluminoso
Politica
Enseñanza

Danki na tur su votadornan y campañadornan den pasado cu a deposita nan confianza den dje durante 30 aña largo durante su carera politico.

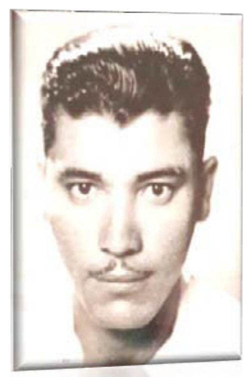
Famia ta pidi disculpa si den nos momentonan di tristeza nos por a lubida un famia of amistad.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Cado Wever.

Cu inmenso tristeza na nos curazon, no ta participa cu a fayece cristianamente

Sr. Pedro Ciro Semeleer

Mihor conoci como: "Pedro, papa Pedro"
*31-01-1929 - †20-12-2023

Tata:	†Adelberto Semeleer
Mama:	†Ju;liana Semeleer
Mama di su yiunan:	†Edita Semeleer-jacobs
Esposa:	†Cristina Kelly

Na nomber di su:
Yiunan:
Gilberto y esposa Deta Britten
Rufo y Omaira Falcon y famia
Margriet y Theodoor Kelly y famia
Beatriz Semeleer

Nieto y nietanan y famia

Rumannan:
†Josefa Figaroa-Semeleer y famia
†Jendi Semeleer y famia
†Scolastica Christiaan-Semeleer y famia
Catharina Orman Semeleer y famia

Swa y cuñanan y famia, sobrino y sobrinanan, primo y primanan y demas famia y conocirnan

Ta invita pa asisti na e acto di despedida cual lo tuma lugar diaranson 27 di december 2023 na Aurora Funeral Home di 09:00 pa 11:00 di mainta, sigi pa e acto di cremacion cu lo tuma lugar den seno di famia.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

BONDIA ARUBA
Pa AVISO den nos Corant
aviso@bondia.com

Conteo oficial di Fin di Aña a inicia diasabra dia 16 di december 2023

Diasabra dia 16 di december 2023 pa 6'or di atardi e conteo oficial di fin di Aña di Aruba e AOCT Aruba Official Countdown Time a inicia na Aruba, ora nos a yega e ultimo 365 ora di Aña 2023 cu ta igual na e 365 dia di Aña 2023 durante un aña normal.

Mientras cu cada 4 aña Schrikkeljaar nos ta inicia un ora mas trempan na 366 ora di aña, cu ta igual na 366 dia di aña pa 5'or di atardi di dia 16 di december.

E conteo a wordo haci pa e director nacional di conteo pa 32 aña, Sr. Marcos Bislip den calidad como astronomo cual conteo ta cay bao di asociacion nacional Arubano di astronomia, Aruba Astro Research Int. y conta for di AT-SOC Aruba Time & Space Observation Center y transmiti via Sunrise Radio Aruba pa TOP FM 95.1 ariba FM pa henter Aruba y tambe via Radio Calle 91.5 FM.

E conteo ta inicia dia 16 di december di cada aña y ta termina 1 di januari di cada Aña Nobo ora yega na cero ora y minuut y seconde na unda planeta Tera ta completa su rotacion rond di e solo di 365 dia durante aña normal y cada 4 aña durante un schrikkeljaar 366 dia rond di e solo pa inicia un rotacion nobo rond di e solo den e Aña Nobo.

Dia 27 di December pa 7'or di anochi ta yega na e ultimo 100 oranan di aña y dia 31 di december ta conta e prome paisnan cu ta drenta Aña Nobo na mundo ya for di 5am ta bay den aire na TOP FM 95.1 y Sr. Marcos Bislip ta haci esaki te cu 8am contando e prome paisnan cu ta drenta Aña Nobo na mundo. Despues pa 7 pm di anochi ta conta e conteo di Hulanda y sigui despues pa esun di Aruba for di 11 pm di anochi di dia 31 di december contando e ultimo 59 minuutnan y 59 secondenan prome cu drenta Aña Nobo y tambe e prome seconde- y minuutnan y ora di Aña 2024, Aña Nobo cual conteo ta wordo haci oficialmente pa 32 Aña.

Mayoria biaha e ultimo conteo di 11'or di anochi di Dia 31 di December te cu Dia 1 di Januari ta wordo haci via 91.5 FM pa Marcos Bislip y ta bay te cu 1 am di Dia 1 di Januari di Aña Nobo cu musica y oyentenan por contact studio y duna bon Aña.

Resultado Sorteo
22 december 2023

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
0840	9991	1814	2993
7258	3093	SUPER5	5322
7442	4146	-	8720

MERDIA

Catochi Sorteo # 4132	0837
	4547
	0502
Multi-X	FP
Big 4 Sorteo # 4132	4854
1OFF Sorteo # 2188	4153
Zodiac Sorteo # 4132	5222
	Capricornio
Lucky 3 Sorteo # 1006	032
Multi-X	FP

ANOCHI

Catochi Sorteo # 8129	1108
	0025
	1479
Multi-X	X2
Big 4 Sorteo # 7173	7129
1OFF Sorteo # 1878	8858
Zodiac Sorteo # 5932	7088
	Virgo

Lotto 5

Sorteo #	Joker	Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot	
0 x Match 4+	210.000,-	
0 x Match 4		
0 x Afl. 12,00		

Lotto di Dia — 11-13-14-16-25

Sorteo # 6338	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	53.000,-
9 x Match 4	
180 x Afl 8,00	

Mini Mega — 02-07-15-23

Sorteo # 1622	Mega Ball 12
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x match 4	320.000,-
7 x Afl. 500,00	
42 x Afl 50.00	
61 x Afl.15,00	

Mini Mega Mega Plus **Afl. 420.000,-**

Lucky 3 Sorteo # 862: 274
Multi-X: X2

Cachi Cachi Sorteo # 151: 179689

Discurso di Pasco Gobernador 2023

Riba diadomingo 24 di december 2023, bispo di Pasco di Nacemento, Gobernador di Aruba Su Excelencia Alfonso Boekhoudt lo duna su discurso di Pasco tradicional.

E programa special aki lo pasa anochi pa 8.00 pm via e canalnan di television local Canal 22, DiarioTV-Canal 48 y Telearuba, como tambe online sites di noticia y radio emisora.

Ta invita henter e comunidad di Aruba diadomingo 24 di december pa sintonisa e mensahe di Pasco di Gobernador Boekhoudt.

King Classic Sudoku

		1	8			5	7	
			2					
	8		5	3		9		
8						4		2
		5	1				6	7
4							5	
				5				
	4		9		1			8
			3	2		1		

Difficulty: ★★★★ 12/23

©2023 King Features Syndicate, Inc.

Biden ta pordona miles di hende condena cu carganan di marihuana riba teranan federal y na Washington

(AP)—Presidente Joe Biden a pordona miles di hende cu a ser condena di uzo y posesion di marihuana riba teranan federal y den District of Columbia, segun e Cas Blanco a bisa diabierna, den su ronda mas recien di clemencianan ehecutivo diseña pa rectifica desigualnan racial den e sistema di husticia.

E pordon ta sigui un ronda similar cu a ser administra prome cu e eleccionnan mediotermino na 2022 cu a pordona miles di condenadonan di posesion riba teranan federal eligibel. E accion di diabierna ta amplia e ofensanan criminal cubri pa e pordon. Biden tambe ta dunando pordon na 11 hende sirbiendo loke e Cas Blanco a yama sentencianan "desproporcionalmente largo" pa ofensanan di droga no violento. Biden, den un declaracion, a bisa cu su accionnan lo yuda haci e "promesa di husticia igual un realidad."

"Historianan criminal pa uzo di marihuana y posesion a impone limitenan innecesario pa empleo, vivienda, y oportunidadnan educativo," Biden a bisa. "Demasiado bida a ser stroba pa via di nos acercamento fracasa na marihuana. Ta tempo pa nos coregi e erornan aki."

Niun hende a ser libera for di prizon bao di e accion di aña pasa, pero e pordon tabata diseña pa yuda miles supera obstaculonan pa huur un cas of haya trabao. Similarmente, ningun prizonero ta eligibel pa libertad como resultado di e pordon diabierna. Pero e orden ta expande e fondonan riba cual e pordon ta suministra. Den e ultimo ronda, hendenan a ser pordona pa posesion bao solamente un statuut criminal. E pordon di diabierna tambe ta aplica pa varios otro statuut criminal, incluyendo intento pa posesion.

E orden di Biden ta aplica solamente pa marihuana, cual a ser descriminalisa of legalisa den hopi estado pa algun of pa tur uzo, pero ta keda un substancia controla bao ley federal. Reguladornan Mericano ta studiando pa reclasifica e droga for di e categoria di droga considera di tin "ningun uzo medico aceptabel y un potencial halto pa abuso," conoci como "Schedule I", pa "Schedule III" cu ta menos regula.

E pordon tambe no ta aplica pa esnan cu tabata na Merca ilegalmente durante e tempo di nan ofensa. E proclamacion di Biden ta pordona e hendenan cubri efectivamente, pero nan lo mester entrega aplicacionnan na e departamento di husticia pa ricibi certificadonan di pordon cu por ser uzo pa vivienda y propositonan di empleo.

Biden a reitera diabierna su yamado riba gobernadonan y lidernan local pa tuma stapnan similar pa kita condenanan di marihuana.

GRUPO DI ORACION
STREANAN ILUMINOSO

Ta participa fayecimento
di nos miembro:

Dominico Tromp
* 9-12-1935 - †19-12-2023

Nos ta extende nos mas sincero condolencia na su Sra. Yvone Tromp y demas famia.

Cu alma di Dominico sosega na paz.

PARLAMENTO ARUBA

Cu honda pena Parlamento di Aruba a tuma nota di fayecimento di:

Sr. Dominico Tromp

Tata di miembro di Parlamento di Aruba,
sra. drs. Marisol J. Tromp

Parlamento ta desea su esposa, su yuinan y demas famia hopi forsa den e momentonan dificil aki.

Cu Dominico sosega na paz.

Den nomber di Parlamento di Aruba

De Griffier,
mr. drs. H.Ch.J. Hek

Presidente,
mr. E.G.A. Vrolijk

CONDOLENCIA

Staff y Personal di Alhambra Casino (Divisino N.V.)
ta participa fayecimento di:

Sr. Pedro Ciro Semeleer
Tata di nos empleado / colega, Gilbert Semeleer

Nos mas sincero condolencia
na su yiunan y demas famia.
Hopi forsa den es momento nan dificil aki.

Cu "Pedro" mihor conoci como "Papa Pedro" sosega na Paz

Alhambra
CASINO AND SHOPS

Gobierno Griego ta bisa cu e ta para tras di promesa pa matrimonio di mesun sexo a pesar di oposicion di Misa Ortodox

(AP)—E gobierno centro-derecha di Grecia a bisa diahuebs cu e lo cumpli cu un compromiso pa legalisa matrimonio di mesun sexo, rechasando oposicion fuerte for di e Misa Ortodox influencioso di e pais.

E legislacion lo ser treci dilanti na parlamento durante e termino actual di e camara, cual ta caba na 2027, segun vocero gubermental Pavlos Marinakis. E declaracion ta bin despues cu e Santo Sinodo gobernante di e Misa a publica un opinion diaranson, expresando nan oposicion fuerte na e propuesta. E argumento principal di e Misa tabata ronda e asunto di cria muchanan, bisando cu nan ta ser trata como “acesorio” y “mascotanan acompañante” pa parehanan homosexual.

“Nos semper ta scucha e opinionnan di e Misa cu respet,” manera Marinakis a bisa. “Pero na mesun momento, nos ta implementando nos politica, y lo tende e perspectivanan di sociedad, sociedad civil, e ciudadania, institucionnan y partidonan.” E Misa ta argumenta cu pa extende derecho pa matrimonio lo crea un obligacion legal cu eventualmente ta sigui derechonan di mayor bao obligacionnan di derechonan internacional cu Grecia a acorda na dje.

“E oposicion di e Misa di Grecia ta subraya cu muchanan tin un necesidad innato y pa motibo aki, un derecho pa crece cu un tata masculino y un mama femenino.

Ningun clase di modernisacion social y coreccion political por deriva di esaki,” e Misa a bisa. “Muchanan no ta mascota pa esnan cu ta desea di sinti manera un guardian, y nan no ta ‘acesorio’ pa formalisa of haci cohabitacion di mesun sexo socialmente aceptabel,” el a agrega.

E comentario aki a recauda atencion amplio den media Griego. Encuestanan di opinion ta sugeri cu Griegonan ta dividi riba e asunto di matrimonio pa mesun sexo, pero ta opone e extension di derechonan di mayornan pa parehanan homosexual.

Matrimonio di mesun sexo ta legal den 34 pais globalmente, segun e Human Rights Campaign Foundation, un asociacion Mericano crea pa monitoria discriminacion contra e grupo LGBTQ+. Ningun di e paisnan riba e lista ey ta mayormente cristian ortodox, aunke varios a legalisa registracion di pareha durante e ultimo añanan.

Miembronan prominente di e conservativonan gobernante na Grecia a expresa nan apoyo como tambe oposicion na e compromiso di gobierno mientras cu e partidonan den oposicion iskierdista en general ta apoya e propuesta.

E lider di oposicion iskierdista den e pais, Stefanos Kasselakis, a casa cu su pareha masculino na New York den october, varios siman despues cu el a gana un eleccion di liderazgo den partido. Grecia a legalisa registracion di pareha di mesun sexo na 2015.

Departamento di Impuesto su dianan di servicio den temporada di fin di aña

En conexion cu e dianan di fiesta, Departamento di Impuesto ta participa cu ta adapta e servicio na publico den e proximo dianan. Departamento di Impuesto ta pidi su contribuyentenan pa tuma bon nota di e fechanan y orarionan adapta pa evita cualkier inconveniencia. Aki ta sigui un skema di e orarionan den e siguiente dianan.

Fecha Lugar Orario
22 di december 2023 Oficina principal na Camacuri Tur MFA y Postkantoor San Nicolas 7:45 am - 2:00 pm non stop
8:00 am – 2:00 pm non stop

25 y 26 di december 2023 Tur oficina di Departamento di Impuesto Cera
27 y 28 di december 2023 Oficina principal na Camacuri Tur MFA y Postkantoor San Nicolas
7:45 am – 11:30 am | 1:15 pm – 3:30 pm
8:00 am – 12:00 pm | 1:00 pm – 3:00 pm

29 di december 2023 Oficina principal na Camacuri Tur MFA y Postkantoor San Nicolas 7:45 am - 1:00 pm non stop
8:00 am – 1:00 pm non stop

1 y 2 di januari 2024 Oficina principal na Camacuri Tur MFA y Postkantoor San Nicolas Cera

Entrante diaranson, dia 3 di januari 2024, Departamento di Impuesto lo ta habri bek brindando su servicionan manera custumber.

Departamento di Impuesto ta gradici tur contribuyente cu a cumpli cu nan debernan fiscal durante aña 2023 y ta desea henter pueblo di Aruba un aña 2024 yena cu bendicion y prosperidad.

Gerencia di Departamento di Impuesto

Departamento di Aduana su orario di oficina pa dianan di fiesta

Temporada di Pasco ta acercando y ta bay tin ahustacion den e orario di operacion di e Departamento di Aduana Aruba. Nos ta pidi comunidad di Aruba y particularmente nos clientenan pa tene cuenta cu nos orarionan di oficina.

Dialuna 25 y diamars 26 di december 2023 e oficinanan di Aduana lo ta cera en conexion cu Pasco di Nacemento. Tur servicio pa clientenan y publico en general lo reanuda riba diaranson 27 december 2023.

Dialuna 1 y diamars 2 januari 2024 e oficinanan di Aduana lo ta cera en conexion cu Aña Nobo y ATV dag obligatorio. Tur servicio pa clientenan y publico en general lo reanuda riba diaranson 3 di januari 2024.

Departamento di Aduana ta haci un suplica na tur su clientenan pa tene cuenta cu e notificacion aki pa evita cualkier inconveniencia. Nos haci uzo di e oportunidad aki tambe pa desea comunidad di Aruba Feliz dianan di Fiesta.

Pa cualkier informacion por bishita nos website www.douane.aw y Facebook page, yama nos na 523-8888, of manda nos un email na info@douane.aw.

FIND THE SEASON'S BEST AT AMC UNICON

UP TO **40% DISCOUNT** ON SELECTED ITEMS

SHOP NOW FOR AWG 25 AND UP AND RECEIVE A TICKET TO PARTICIPATE TO **WIN MORE THAN 10 OF AMAZING PRIZES** FOR THIS HOLIDAY SEASON!

SAVE AWG101

LENOVO IDEAPAD 3
CHROMEBOOK LAPTOP
82BA0000US
NOW AWG1,079
WAS AWG1,172

SAVE AWG100

HP
15" LAPTOP
HP250G8
NOW AWG1,089
WAS AWG1,189

SAVE AWG110

HP
15" LAPTOP
15-DY5012LA
NOW AWG1,749
WAS AWG1,859

SAVE AWG101

DELL
14" LAPTOP
80XW5
NOW AWG1,999
WAS AWG2,149

Get the best products at the best prices.

SAVE AWG20

PANASONIC
MINI AUDIO SYSTEMS
SC-AKX110PNK
NOW AWG279
WAS AWG299

SAVE AWG40

PANASONIC
MINI AUDIO SYSTEMS
SC-AKX320PNK
NOW AWG419
WAS AWG459

SAVE AWG70

PANASONIC
MINI AUDIO SYSTEMS
SC-AKX520PNK
NOW AWG519
WAS AWG589

Great deals on Playstation Bundles!

SAVE AWG101

SONY PLAYSTATION 5
CONSOLE FC BUNDLE
CFIJ10016/PLAYSTATION
NOW AWG1,649
WAS AWG1,750

SAVE AWG100

SONY PLAYSTATION 5
SPIDERMAN 2 BUNDLE DISC
1000037789/PLAYSTATION
NOW AWG1,699
WAS AWG1,799

569-2407 AMC EAGLE MEGASTORE
569-3730 AMC DAKOTA
568-9070 AMC SAN NICOLAAS

HORARIO: 9AM - 6PM
DIALUNA PA DIASABRA

amc unicon

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 23 december 2023 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Advocaat-Generaal adviseert Hoge Raad om het homohuwelijk op Aruba te bevestigen

Pagina 2

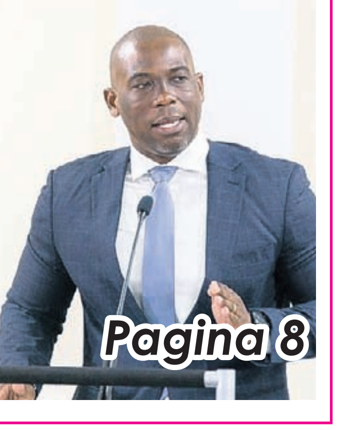
Het Parlement van Aruba heeft unaniem de wet op financieel toezicht van Aruba, LAft, goedgekeurd

Pagina 5

PAR-leider over raffinaderijdeal:

"Een nadere blik op de recente zetten van kabinet Pisas"

Pagina 8

Beste lezers van Aruba Vandaag,

Wat een geweldig jaar is het geweest sinds de lancering van onze krant! We willen jullie hartelijk bedanken voor jullie interesse en onvoorwaardelijke steun. Het is dankzij jullie dat we met trots kunnen terugkijken op onze eerste stappen in de wereld van het nieuws in het Nederlands.

Namens het hele team wensen we jullie een schitterend Kerstfeest vol vreugde, warmte en verbondenheid. Moge deze feestdagen gevuld zijn met liefde, gelach en bijzondere momenten met dierbaren.

Nogmaals bedankt voor jullie enthousiasme. We kijken uit naar een nieuw jaar vol boeiende verhalen en informatieve artikelen. Fijne feestdagen en een voorspoedig nieuwjaar!

Met vriendelijke groet,
Aruba Vandaag

Advocaat-Generaal adviseert Hoge Raad om het homohuwelijk op Aruba te bevestigen

De beslissing van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Bonaire, Sint-Eustatius en Saba met betrekking tot het homohuwelijk op Aruba en Curaçao kan standhouden, dat is wat Advocaat-Generaal (AG) Sneijders heeft geadviseerd aan de Hoge Raad in zijn conclusies van gisteren voor de cassatieberoepen van Aruba en Curaçao tegen deze beslissing.

Op 22 december 2023 ontving de Pride Foundation Aruba het goede nieuws van hun advocatenkantoor in Amsterdam dat de Advocaat-Generaal zijn advies aan de Hoge Raad eerder had uitgebracht dan verwacht, eind november.

Zoals bekend heeft de Pride Foundation Aruba in 2019 een zaak aangespannen tegen het land Aruba, waarin zij eisen dat Aruba discriminatie stopt en het huwelijk openstelt voor paren van hetzelfde geslacht. In 2020 won de Pride Foundation deze zaak. Omdat het vonnis alleen discriminatie door Aruba constateerde zonder directe juridische gevolgen, ging de Pride Foundation Aruba in beroep.

Op 6 december 2022 won de Pride Foundation Aruba opnieuw de zaak. Dit keer hebben de rechters van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint-Eustatius en Saba ("Hof") geoordeeld dat Aruba opnieuw discrimineert wanneer het paren van hetzelfde geslacht weigert te trouwen en hebben zij bevolen het huwelijk open te stellen voor paren van hetzelfde geslacht zonder beperkingen, behalve dat de betrokken partijen in beroep kunnen gaan.

Aruba heeft ervoor gekozen dit te betwisten, en in november 2022 begon het cassatieproces.

“Vandaag zijn we blij om een belangrijke update te delen in de zaak van het homohuwelijk bij de Hoge Raad. De Advocaat-Generaal heeft een positief advies gegeven voor onze gemeenschap, waarin hij de Hoge Raad aanraadt het cassatieverzoek af te wijzen en het vonnis van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van december 2022 te bevestigen”, verklaarde de

Pride Foundation.

Ze voegden er ook aan toe: "Met dit advies wordt weer een blok van de muur van ongelijkheid doorbroken, hopend dat de Hoge Raad dit advies zal volgen en de muur volledig zal neerhalen!"

De datum voor de Hoge Raad om haar uitspraak te doen, is voorlopig vastgesteld op 31 mei 2024.

Hoge Raad

In een persverklaring die gisteren door de Hoge Raad werd gepubliceerd, werd aangegeven dat er twee zaken zijn, een van Aruba en een van Curaçao, waar een belangengroep en een stel van hetzelfde geslacht pleiten voor de mogelijkheid voor paren van hetzelfde geslacht om te trouwen, volgens het Burgerlijk Wetboek van zowel Aruba als Curaçao, waarin het huwelijk alleen mogelijk is tussen een man en een vrouw.

In Nederland is het huwelijk voor paren van hetzelfde geslacht mogelijk sinds 2001 volgens het Burgerlijk Wetboek. Volgens de belangengroepen bestaat er discriminatie op grond van seksuele geaardheid, wat in strijd is met de Nederlandse grondwet waarin artikel 1 staat dat de staatsnormen van Aruba en Curaçao geen discriminatie mogen toestaan. Daarom moet de mogelijkheid om te trouwen ook bestaan voor paren van hetzelfde geslacht, zoals de belangengroepen beweren.

Beslissing van het Hof

In beide gevallen heeft het Hof geoordeeld dat er sprake was van discriminatie. Het Hof geeft aan dat er geen rechtvaardiging is om het homohuwelijk niet toe te staan tussen personen van hetzelfde geslacht. Aruba en Curaçao hebben hun wetten niet aangepast in vele jaren. Dit schendt het verbod op discriminatie van algemene normen in beide landen. De rechtbanken hebben de bevoegdheid om deze discriminatie te elimineren door te bepalen dat het huwelijk ook open moet staan voor paren van hetzelfde geslacht, ook al staat dat niet expliciet in de wet. Daarom heeft het Hof in haar uitspraak het huwelijk geopend voor paren van hetzelfde geslacht.

Cassatie (beroepen)

Aruba en Curaçao hebben aan de Hoge Raad gevraagd om de beslissing van het Hof te vernietigen en niet te bespreken of er sprake is van discriminatie tegen paren van hetzelfde geslacht. Desondanks wordt overwogen dat de wet alleen kan worden gewijzigd door middel van een formele wetswijziging, dat wil zeggen door een gezamenlijk besluit van de regering en het parlement van zowel Aruba als Curaçao. Volgens beide landen hebben rechtbanken niet de bevoegdheid om wetten te wijzigen. Ze willen alleen de mogelijkheid invoeren voor geregistreerde partnerschappen voor paren van hetzelfde geslacht, wat Aruba in 2021 heeft ingevoerd.

Advies van de Advocaat-Generaal (AG)

Volgens de AG ontbreken de twee cassatieberoepen van Aruba en Curaçao grond. De staatsregelingen van Aruba en Curaçao verlenen de autoriteit aan rechtbanken om wetten te herzien, waaronder het verbod op discriminatie in de staatsregelingen. Dit staat bekend als een constitutionele herziening; discriminatie is gelijk in Aruba, Curaçao en Nederland, en daarom is discriminatie op basis van seksuele geaardheid ook verboden in Aruba en Curaçao. Een wettelijke bepaling die in strijd is met het verbod kan volgens de staatsregelingen van Aruba en Curaçao niet worden uitgesloten door de rechter. In gevallen waarin uitsluiting plaatsvindt, biedt de wettelijke bepaling met betrekking tot het huwelijk geen oplossing, omdat paren van hetzelfde geslacht dan ook niet kunnen trouwen. Daarom moet er naar een andere oplossing worden gezocht.

Zoals de uitleg over constitutionele herziening aangeeft, hebben de parlementen van Aruba en Curaçao jurisprudentie van de Hoge Raad, die gemachtigd is om de oplossing alleen vast te stellen als deze een ernstige vorm van discriminatie inhoudt. In dit geval moet de rechter in staat zijn de wet op een andere manier te interpreteren dan deze oorspronkelijk bedoeld was. De reden is dat de rechter deze bevoegdheid moet hebben om, indien mogelijk, een einde te maken aan discriminatie. Bovendien heeft de wet geen geldigheid als er sprake is van discriminatie. In principe bestaat deze mogelijkheid niet als er meerdere oplossingen zijn. De keuze tussen deze oplossingen ligt bij de wetgever; de rechtbank kan in principe deze keuze niet maken.

Het advies van de AG is een onafhankelijk advies aan de Hoge Raad, die zal beslissen of ze het advies zullen opvolgen. De AG maakt deel uit van de Hoge Raad, die een onafhankelijk en autonoom onderdeel is van de rechterlijke organisatie.

Wat moet met extra geld... *Eigenlijk gedaan worden...?*

Aruba heeft een goedgekeurde begroting voor 2024, en dat geeft goede vooruitzichten. Dat is niet verwonderlijk, want we hebben een opnieuw bloeiende economie en als gevolg hiervan is de overheid erin geslaagd om voor zichzelf zelf een fors inkomen te creëren, wat een groot overschot oplevert in het komende jaar. De overheidsinkomsten zullen in navolging van dit jaar volgend jaar veel meer stijgen dan aanvankelijk verwacht, gezien de stijging van het BBO-percentage aan het begin van het jaar en de invoering van de BBO aan de grens, naast andere fiscale maatregelen. Redenen voor gejubel? Over onze economie hebben we niets te klagen. Met de regering gaan de zaken goed, hoewel het hier afhangt van hoe men dit bekijkt.

We zouden moeten kunnen leren van een regeringsparlementariër die verklaarde dat het BBP van Aruba hoger is dan ooit en dat ons BBP 'per capita' (per hoofd van de bevolking) ook historisch hoog is. Dat is waar, maar is dat dan reden tot tevredenheid? Nee, omdat de waarde parlementariër ophield met haar commentaar waar zij verder in details had moeten treden. Iedereen met twee stuivers kennis van zaken van dit onderwerp weet dat er iets bestaat dat de ongelijke inkomensverdeling heet. En dit is precies wat we in zoveel landen zien, dat een groot deel van de geproduceerde rijkdom in handen belandt van zeer weinig mensen. Het kan ook anders zijn, waarbij meer mensen een inkomen krijgen dat hen in staat stelt hun gezin op een aanvaardbare, fatsoenlijke manier te voorzien van het nodige. Er zijn wetenschappelijke meetmethoden, zoals het bekende "Gini-coëfficiënt" dat een indruk geeft van hoe goed of hoe scheef de verdeling van het inkomen van een land onder zijn burgers is. En in dit geval moeten we deze parlementariër bekritiseren omdat zij zelf heel goed weet dat op dit moment op Aruba het economisch herstel, ondanks dat het over het algemeen indrukwekkend is, nog niet iedereen heeft bereikt, integendeel... Dat hebben we wel kunnen horen van de minister van Economische Zaken zelf, die de verdienste heeft dat hij niet heeft gewacht tot anderen dat zouden zeggen en hij dat zelf afgelopen week in het parlement heeft medegedeeld. Hij beaamde dat het economisch herstel goed is, maar nog niet alle burgers heeft bereikt. "De koopkracht, de lonen blijven achter (vergeleken met de inflatie; red.) en als we dit niet centraal aanpakken, kunnen we de situatie niet oplossen, we kunnen blijven investeren, in kapitaalinvesteringen, met prachtige verhalen komen, maar we moeten beseffen dat de positie van mensen vooruit moet en de enige manier om dat te doen is om te kijken waar het probleem zit is in onze samenleving, waar het probleem in onze economie aan ligt en wat we echt moeten doen om vooruit te komen," was een gedeelte van wat de bewindsman naar voren bracht. Ondanks het feit dat het parlementslid en de minister in kwestie van verschillende partijen zijn, horen we zelden twee van zulke verschillende geluiden van dezelfde regering. Er zijn trouwens nog meer onderwerpen die onenigheid laten zien tussen de coalitiepartners.

Er zijn nog steeds problemen waarbij de partij van de Premier tegenwoordig bijna euforisch is over de economische situatie en de overheidsinkomsten, terwijl men de moeilijke situatie waarin nog veel gezinnen verkeren wil negeren, terwijl we anderzijds een indrukwekkende koppigheid van hun kant zien, waardoor we voor de lening die onlangs met Nederland is afgesloten ons om te beginnen jaarlijks 30 miljoen gulden zullen betalen, geld dat we voor andere zaken nodig hadden. Zij zien kennelijk alleen de stapel extra geld voor zich. Natuurlijk houden de regering en haar parlementariërs op dit moment niet op met te wijzen op de belastingwijzigingen waarbij onder andere de belastingvrije voet, waaronder dus geen inkomstenbelasting hoeft te worden betaald, opgetrokken is. Dat is op zich goed, maar het blijft natuurlijk een kwestie van veel meer pakken dan uiteindelijk wordt teruggegeven. Burgers belanden uiteindelijk aan de zijde die toegeeft.

We moeten ons echter ook afvragen of het nu echt nodig was om zoveel uit de portemonnee van de burgers te eisen, en of een minder ambitieus plan de overheid ook voldoende inkomsten zou hebben gegeven om de financiële behoeften te dekken die zijzelf en Nederland op tafel hadden gelegd. Volgens ons was dat goed mogelijk, maar de regering had kennelijk een ander doel met het vergaren van zoveel geld. Iedereen die denkt dat dit alles een "toevalstreffer" is omdat de economie een fantastische 'comeback' heeft gemaakt, vergist zich. De projectie van zoveel extra inkomsten bestond al een paar jaar geleden, in de meerjarenplanning die de laatste jaren bij elke begroting worden meegeleverd.

Daaruit blijkt dat kabinet geprojecteerd heeft dat in de komende vijf jaar, tot 2028, de overheidsinkomsten blijven groeien tot bijna 200 miljoen gulden meer dan in 2023. Natuurlijk blijkt dit soort projectie niet altijd werkelijkheid te worden, maar het laat in ieder geval zien hoe de overheid hierover denkt, en dan ook nog andere bedoelingen hiermee had... Naar onze mening was het plan om Nederland te imponeren "hoe goed" deze regering het doet, dat men genoeg geld heeft voor alles, zelfs voor schuldreductie, en waarom? Om te proberen "deze Nederlanders van onze rug af te krijgen." Ze hebben dat niet bereikt, er is toezicht maar ze hebben nu wel het geld. Wat we nu kunnen eisen, is dat ze echt ervoor zorgen de problemen aan te pakken die niets met politieke kleur te maken hebben. In de minder dan twee jaar dat deze regering er nog is, kan men laten zien wat regeren betekent, wat veel meer is dan geld uit de portemonnee van burgers te halen. Deze taak komt ook de andere politici toe.

Minister Oduber over anonieme klachten tegen ziekenhuisdirecteur:

"De conclusie van het onderzoek was dat er geen basis was om enige beslissing tegen de directeur te nemen"

In de maand augustus publiceerde Bon Dia Aruba anonieme informatie die op de redactietafel belandde over ontevredenheid die sommige burgers hebben met betrekking tot het Dr. Horacio Oduber Hospital, waarbij werd aangegeven dat er sprake was van pesten door de ziekenhuisdirecteur.

Volgens dezelfde informatie werd aangegeven dat de directeur ook Arubaanse artsen terroriseert, zelfs tot het punt dat ze met pensioen gaan om hun verdiende pakket niet te betalen.
In dezelfde lijn publiceerde Bon Dia Aruba een artikel met de kop "Anesthesioloog Ike Posner betreurt vertrek van Dr. Babet Latour Lamers vanwege persoonlijke en professionele aanvallen", waarin anesthesioloog Posner, via verschillende Facebook-berichten, betreurde dat "Aruba een briljante medische professional verliest." Dit vanwege het vertrek van de specialist in oncologische gynaecologie, Dr. Babet Latour-Lames.
Gezien de ernstige beschuldigingen die tegen de ziekenhuisdirecteur zijn geuit in dezelfde maand, benaderde een verslaggever van Bon Dia Aruba Minister van Volksgezondheid, Dangui Oduber, en vroeg of hij op de hoogte was van de situatie en of hij overwoog een onderzoek te doen.
Minister Oduber gaf aan dat elk ingediend klacht ziekenhuis een Raad van Toezicht heeft, bestaande uit zeven leden die verantwoordelijk zijn voor dergelijke zaken. "Het is de taak van de Raad van Toezicht om klachten tegen het management van het ziekenhuis te behandelen, en ik heb er zeker vertrouwen in dat de Raad van Toezicht hiermee zal omgaan," zei hij.
Tijdens een persconferentie gisteren vroeg een verslaggever van Bon Dia Aruba aan Minister Oduber of er een update was over deze situatie. "Op basis van de anonieme klachten die zijn ingediend, heeft de Raad van Toezicht van het ziekenhuis uiteraard een onderzoek gedaan naar deze anonieme klachten, en de conclusie van het onderzoek was dat er geen basis was om enige beslissing tegen de directeur te nemen," legde hij uit in zijn antwoord.

De minister benadrukte dat de Raad van Toezicht van het ziekenhuis heeft gemeld dat er geen concreet bewijs was

om actie te ondernemen tegen de directeur. Hij voegde eraan toe dat na de anonieme klacht die was ingediend, ze geen verdere substantiële klachten hadden ontvangen die de beweringen konden onderbouwen. "Aan het eind van de dag, na het onderzoek, concludeerden ze dat ze geen substantie en bewijs hadden, en het was een anonieme klacht, dus tot op heden weten we niet van welke kant deze klachten zijn gekomen," concludeerde hij.

ARUBA VANDAAG

Het Parlement van Aruba heeft unaniem de wet op financieel toezicht van Aruba, LAft, goedgekeurd

Zoals bekend, zijn Aruba en Nederland overeengekomen met betrekking tot wijzigingen in de wet op financieel toezicht van Aruba, LAft, voor 2024 en daarna, die goedkeuring heeft gekregen van de Raad van Ministers van het Koninkrijk, en deze wet is vervolgens voorgelegd aan het Parlement van Aruba, waar het unaniem werd goedgekeurd.

Premier Evelyn Wever-Croes legde uit dat na onderhandelingen tussen Aruba en Nederland, het kabinet Wever-Croes II erin is geslaagd de wet op financieel toezicht van Aruba aan te passen aan de nieuwe financiële normen en drie voorwaarden die Nederland heeft gesteld.
Zoals de premier op verschillende momenten heeft uitgelegd, volgens het protocol van 2015 waarin Aruba overeenkwam met Nederland, kan Aruba deze wet niet eenzijdig wijzigen zonder goedkeuring van de Raad van Ministers van het Koninkrijk. Eind augustus van dit jaar stuurde Aruba het concept van de wet naar Nederland en na intensieve onderhandelingen tussen Aruba en Nederland heeft Aruba het concept aangepast volgens de drie punten die Nederland eiste.
Uiteindelijk gaf Staatssecretaris Alexandra van Huffelen op 1 december 2023 aan dat Nederland akkoord ging met het aangepaste concept en de wet werd naar het Parlement van Aruba gestuurd. Op maandag 18 december behandelde het Parlement van Aruba deze wijzigingen, die unaniem werden goedgekeurd door de 19 aanwezige parlementsleden.
In de aangepaste LAft-wet zijn drie normen vastgesteld: Aruba moet jaarlijks minimaal 1% overschot hebben; de personeelskosten mogen in 2027 maximaal 10% van het bbp bedragen; en de schuld van het land Aruba moet in 2031 70% bereiken en in 2040 50%.
De premier legde uit dat deze normen al in 2018 en 2020 zijn overeengekomen tussen Aruba en Nederland en dat deze normen nu in de wet zijn verankerd. De premier benadrukte dat deze normen realistisch zijn.
Deze week keurde het Parlement van Aruba ook de Begroting 2024 van het land goed, met een overschot van 1%. In 2023 bedroeg het overschot 1,9%. Hiermee is Aruba het eerste land in het Koninkrijk met een goedgekeurde Begroting 2024 en een overschot.
Dit jaar ondertekende Aruba ook de herfinanciering van de COVID-19-schuld met Nederland, die een hoog rentepercentage van 6,9% had. De premier benadrukt dat ondanks het feit dat Aruba de wet op financieel toezicht heeft aangepast volgens de instructies van Nederland, dit nog geen reden is voor Nederland om de 'boete' (rente) van 6,9% te verlagen, omdat volgens Nederland Aruba nog steeds eenzijdig deze wet kan wijzigen en dit geeft Nederland onvoldoende comfort.
"Daarom heeft Nederland geëist dat het Parlement van Aruba zijn parlementaire autonomie overdraagt aan het Koninkrijk en dit verankert in een Koninkrijkswet. Het Parlement van Aruba verzet zich hiertegen," benadrukte de premier.

De mandataris heeft ook uitgesproken dat de positie van Nederland hierin niet juist is. zij heeft op andere momenten aangegeven dat dit ook wordt aangetoond door een juridisch advies van een Nederlandse professor. Aruba houdt zich aan het protocol van 2015 en kan deze wet niet eenzijdig wijzigen.
Zij voegde eraan toe dat experts ook zeggen dat de 'boeterente' van 6,9% van Nederland nu niet van kracht kan blijven nu Aruba heeft voldaan aan alles wat Nederland wilde in de wet en dat de leden van de Eerste Kamer hetzelfde standpunt delen.
Op 18 december stuurde Staatssecretaris Alexandra van Huffelen ook een brief naar de Tweede Kamer als reactie op het informatieverzoek van de permanente commissie voor Koninkrijksrelaties over de huidige situatie van de Rijkswet Aruba inzake financieel toezicht:
In deze brief legt Staatssecretaris van Huffelen uit dat op 9 maart 2023 de secretaris van de commissie vroeg om het Parlement te informeren over de huidige situatie met betrekking tot de Rijkswet Aruba inzake financieel toezicht en de verwachte planning van dit wetsvoorstel. Op 25 april stuurde Van Huffelen een melding naar het Parlement om dit uit te stellen.
Met de brief die de Staatssecretaris maandag heeft gestuurd, informeert zij over de voortgang. Ze herinnert eraan dat ze het Parlement op 11 oktober heeft geïnformeerd over de herfinanciering van de COVID-19-lening voor Aruba. Ze benadrukte in de brief dat de rente hierop op dit moment voor Aruba niet zo voordelig mogelijk is, namelijk 6,9%, maar de rente van Aruba kan dalen, benadrukte ze, als er een wijziging in de Landsverordening Aruba financieel toezicht (LAft) van kracht wordt en als er een administratieve toezegging is om op weg te gaan naar een Rijkswet financieel toezicht.
Aruba heeft de wijziging van de LAft eind oktober aan de Rijksministerraad (RMR) voorgelegd en vervolgens, op verzoek van de RMR, een beperkte hoeveelheid wijzigingen aangebracht. Ze benadrukte dat dit nodig was omdat Aruba was afgeweken van de overeenkomst om de bepalingen van het Protocol 2018 in de LAft te verwerken. Ze ging verder met uitleggen dat Aruba ervoor heeft gekozen om enkele bepalingen van het wetsvoorstel-RAft op te nemen. Ze gaf aan dat ze hiermee akkoord ging, maar het ontwerp was niet volledig gecoördineerd.
In de tussentijd heeft Aruba het wijzigingsvoorstel van de LAft aan het parlement voorgelegd voor behandeling, en dit werd unaniem goedgekeurd.
De Staatssecretaris van Staat heeft aangegeven dat zij nog steeds in gesprek is met Aruba over het gevraagde administratieve engagement, maar zoals zij benadrukte, heeft Aruba tot op heden nog niet voldaan aan de voorwaarden voor een lagere rente. Zij benadrukte dat vanwege de huidige situatie, helaas nog geen details over de inhoud kunnen worden gegeven, noch over de status en planning van het wetsvoorstel-RAft.

Arubaanse wet gewijzigd, maar komt... *Er nog medewerking aan rijkswet...?*

Het Arubaanse Parlement heeft de wijzigingen in de lokale wet op het financieel toezicht (LAft) uiteindelijk goedgekeurd. Dat zou in ieder geval een einde kunnen maken aan de bezorgdheid van velen dat er een herhaling zou kunnen komen van de gebeurtenissen in 2019, toen twee parlementsleden van de meerderheidspartij, die nu minister zijn, een poging deden om de koninkrijksregering uit de lokale wet te schrijven. Deze belachelijke wijziging werd wel goedgekeurd, met zelfs een goedkeurende houding van onze premier, maar toen kwam de klap: die van de realiteit in dit Koninkrijk: de goedgekeurde wet bereikte nooit de definitieve fase, met de handtekening van de Gouverneur, zodat de wet niet in werking kon treden. Dat bleef zo in de jaren daarna. Wat de regering niet wilde toegeven, was dat ze opnieuw de grenzen aan onze autonomie hadden bereikt... De Koninkrijksregering kan het parlement van Aruba niet verbieden te doen wat het wil, maar er zijn andere instrumenten om de ongewenste lokale wet niet in werking te laten treden, onder andere in ons Statuut.

Daarom was het voor ons een verrassing te vernemen dat de regering een deskundig advies was gaan inwinnen over de vraag of Aruba eenzijdig wijzigingen in de lokale toezichtwet kon aanbrengen. Daarvoor hebben we die deskundige opinie niet nodig, we hebben zelf op verschillende momenten aangegeven dat de Koninkrijksregering altijd instrumenten heeft om een lokale overheid op zijn plaats te zetten. Maar het doel van de regering met dit advies was een ander. Het deskundig advies moest ertoe dienen het argument van de Nederlandse regering te weerleggen dat men aandringt op een rijkswet, omdat Aruba de lokale wet eenzijdig zou kunnen wijzigen. Het zou duidelijker zijn geweest als Nederland gewoon had gezegd dat men genoeg had van de onderhandelingen met de Arubaanse regering, in plaats van dit argument te gebruiken. Het punt waar de kwestie op blijft hangen is de negatieve houding die de Arubaanse regering handhaaft ten opzichte van de rijkswet, wat ook naar voren kwam in de verklaringen tijdens de behandeling maandagavond van parlementsleden én ministers.

De negatieve opmerkingen, die ertoe dienden om ons te herinneren aan het feit dat het Arubaanse parlement in meerderheid geen rijkswet steunt, geven een slecht gevoel bij de onderhandelingen die nog moeten worden gevoerd om tot een rijkswet te komen. We zien echt geen positieve houding die binnen korte tijd tot een akkoord zou kunnen leiden. Het risico blijft dat dat het financieel toezicht in een rijkswet vast zou kunnen lopen op een heel belangrijk punt: de veronderstelde "consensus" die de basis van de rijkswet zou moeten zijn. We kunnen ons dan ook een "impasse" voorstellen waarin de Nederlandse regering zou moeten beslissen wat te doen als er geen consensus kan worden bereikt met de regering van Aruba. Het kan nu opeens blijken dat het de Nederlandse regering is die in een dilemma wordt gemanoeuvreerd: het is niet mogelijk om verder te gaan met de wet op basis van consensus, en er is geen basis voor actie met een ander artikel van het Statuut in de hand, dat geen consensus vereist, integendeel. Er is gewoon geen noodsituatie op Aruba die dat rechtvaardigt. Het lijkt erop dat de Arubaanse regering iets heeft geleerd in de loop van de laatste paar jaar, en dat is dat we een ondergeschikte entiteit zijn binnen de constellatie van het Koninkrijk en dat we een hoger regeringsniveau boven ons hebben. Je kunt de strijd om de wet van Aruba te wijzigen niet winnen. "Autonomie" werkt hier gewoon niet. Maar het is duidelijk dat op het punt van de zogenaamde "consensus" de Nederlandse regering in een moeilijk parket kan worden gedwongen. Men heeft alles wat de Nederlandse regering wilde in de lokale wetgeving verwerkt, waardoor gegarandeerd wordt dat er niet kan worden gezegd dat er geen geldig financieel toezicht van kracht is. En de tijd lijkt meer aan de kant van de Arubaanse regering te staan dan aan de kant van de Nederlandse regering. Op weg naar de verkiezingen in 2025 kan worden verwacht dat de middelen om de aan schuldvermindering te voldoen, zeker in de eerstkomende jaren. Nu wordt pas duidelijk waarom zulke krachtige maatregelen werden genomen: de regering moest kunnen bewijzen dat ze niet aan de rand van de afgrond zou balanceren en dat men op het punt zou staan om terug te keren naar een precaire financiële situatie, met een dreigend financieel tekort, wat bezorgdheid zou veroorzaken in Den Haag. Het beeld dat men zou willen scheppen is dat de regering zaken onder controle heeft en het kan niet worden ontkend dat een dergelijk vooruitzicht er zou kunnen zijn. Dit hoewel er ook andere aspecten zijn die niet meewerken. Om te beginnen het gewicht van de extra rente die voorlopig betaald moet worden, 6,9% op de schuld bij Nederland. Hoewel het niet zozeer een overweging is voor de regering; daarom werd er zoveel extra belastinggeld ingezameld. Maar het is aan de andere partijen om dat politiek te gebruiken, en dat zou geen opportunisme zijn, maar echte kritiek in een echt geval. In dit opzicht vinden we het een gemis dat de oppositiepartijen geen actievere en kritischer houding ten opzichte van bepaalde kwesties innemen die rechtstreeks van invloed zouden kunnen zijn op het politieke debat. Waarom is er bijvoorbeeld geen kritiek dat we sinds de publicatie van het eerste kwartaalrapport van 2023, iets wat voorgeschreven wordt in dezelfde wet die dagen geleden werd gewijzigd, geen cijfers voor dit jaar meer hebben gezien? Is financiële transparantie niet meer belangrijk? Voor ons als medium blijft dit in ieder geval belangrijk. Bovendien helpt dit om de indruk te wekken dat de omvangrijke extra overheidsinkomsten geen effect zouden hebben gehad op de burger. En als er alleen maar goed nieuws te melden zou zijn, is dat nog een argument om een rijkswet in twijfel te trekken...

Arubaanse regering overmaakt fondsen voor rectificatie SABA-werknemerslonen

Via een persbericht heeft de Minister van Ouderenzaken, Ursell Arends, gisteren, op 20 december 2023, bevestigd dat de overdracht van de fondsen naar SABA is voltooid, middels een brief gericht aan de Raad van Toezicht van SABA. Het betreft het bedrag voor de rectificatie van de lonen van SABA-werknemers die al sinds 2008 wachten.

Minister Arends benadrukte in het persbericht dat zorg voor ouderen een pijler van mededogen is, die zorgt voor waardigheid en comfort voor degenen die de gemeenschap hebben gevormd, namelijk de ouderen.
Hij merkte op dat degenen die zich professioneel aan deze rol wijden een diep inlevingsvermogen moeten hebben, onbetaalbare steun en gezelschap moeten bieden aan de ouderen.
Om deze reden heeft het Ministerie van Ouderenzaken frequent overleg gehad met de Raad van Toezicht van SABA, de vakbond SEPPA, en is er ook een onafhankelijke werkgroep opgericht om tot oplossingen te komen.
De minister wees erop dat tijdens de behandeling van de begrotingswijziging voor 2023 het parlement van Aruba extra fondsen heeft goedgekeurd voor SABA met betrekking tot de rectificatie. Via het gisteren op zijn officiële Facebook-pagina gepubliceerde persbericht informeerde hij dat de regering van Aruba het bedrag heeft overgemaakt in overeenstemming met de begroting van SABA voor het jaar 2022.

Minister Arends benadrukte dat de betaling aan SABA is gedaan onder voorbehoud van alle rechten, aangezien volgens de regeringsadministratie deze fondsen in het verleden al aan SABA zijn betaald. Desondanks voegde hij eraan toe dat onafhankelijk onderzoek heeft aangetoond dat deze fondsen nooit daadwerkelijk bij de werknemers van SABA zijn terechtgekomen.
Minister Arends benadrukte dat het standpunt van de regering van Aruba is dat de discussie tussen het management en de regering niet ten koste mag gaan van de werknemers van SABA. Dit heeft geleid tot de beslissing om de eerder genoemde som goed te keuren en te betalen. "We hebben ervoor gezorgd dat de fondsen beschikbaar zijn en zo aan de werknemers van SABA kunnen worden voldaan," benadrukte hij.

Parlementslid Marisol Lopez-Tromp:

"Regering helpt ook mensen zaken aanspannen tegen de eigen overheid"

Tijdens de openbare vergadering over de behandeling van de begroting voor het jaar 2024, die afgelopen week plaatsvond in het parlement van Aruba, bracht de fractieleider van de MAS-partij, Marisol Lopez-Tromp, tijdens haar presentatie vragen naar voren over depolitisering in verschillende ministeries, waaronder die van premier Evelyn Wever-Croes.

Ze legde uit dat ze de begroting had doorgenomen en dat er onder elke minister een aantal punten waren benoemd. Hierbij benadrukte ze dat wanneer de regering van Aruba zich tot het volk richt tijdens een persconferentie of een verklaring publiceert, de nadruk wordt gelegd op de behaalde successen tot nu toe.

Met betrekking tot premier Evelyn Wever-Croes en haar portefeuille, stelde Lopez-Tromp vragen over Integriteit en Depolitisering. Ondanks dat de regering op dit moment wordt gevormd door de partijen MEP en Raiz sinds 2021, is de realiteit dat de premier deze functie al sinds 2017 vervult. "Al het werk dat in haar portefeuille zit, is niet van nu, maar vanaf 2017, dat wil zeggen 6 jaar geleden. Waarom zeg ik dit? Omdat er momenten zijn in de vergaderzaal waar vergelijkingen worden gemaakt en onlangs, toen we kritische vragen aan de regering stelden, ontdekten we dat het vorige kabinet hetzelfde heeft gedaan, zij het wellicht op een andere manier. Dit zijn de gevolgen van voorgaande regeringen die dit hebben veroorzaakt, maar het is dezelfde premier die al zes jaar ons land leidt en de portefeuille beheert die ze heeft." benadrukte ze.

Lopez-Tromp is er zeker van dat de nadruk van de premier op veel momenten ligt op instellingen die zijn opgericht om procedures te waarborgen, omdat ze meestal, wanneer ze een vraag krijgt over een gevoelig onderwerp, zegt: "Ze vertelt je dat ze er niets van weet, ga het haar vragen, en ik zeg dit omdat als regeringsleider, natuurlijk moet ze op de hoogte zijn en informatie verstrekken over wat er gebeurt in haar ministeries, in verschillende ministeries, niet alleen haar eigen portefeuille maar het hele kabinet."

Voor Lopez-Tromp is een voorbeeld hiervan het Embassy Hotel-onderwerp over de discussie of het hotel een strand moet hebben of niet. Een deel hiervan valt onder het ministerie van Milieu, maar ook onder Infrastructuur. "In zo'n geval heeft ze, naar mijn mening, het recht om een vergunning te verlenen, en tot overmaat van ramp, in strijd met de wet waarbij de rechter zijn vinger heeft opgeheven, is het punt voor mij niet het type project, het punt voor mij is de procedure die ze volgt, en in dit geval is de kwestie tot op de dag van vandaag niet opgelost, het blijft een probleem tussen de verschillende ministeries en hoewel ze verschillende meningen hebben en verschillende beslissingen nemen dan de rest van het kabinet, zijn ze het er allemaal over eens, en dat is niet het geval bij dit project, en zo zijn er meer projecten, en we zien dat ondanks dit in dit geval het probleem onopgelost blijft, het volk heeft geen informatie hierover en in het parlement, op het juridische vlak, zijn we hier ook niet bij betrokken, maar de realiteit is dat het niet wordt opgelost."

Op dezelfde manier sprak Lopez-Tromp over ministeries die een waarnemer hebben die de minister vervangt wanneer ze niet aan een verplichting kunnen voldoen. "Maar we zien op verschillende momenten dat wanneer een minister afwezig is in de regering, dat er geen alternatief is, en als zijn waarnemer gaat, dat wettelijk gezien zo is, zegt een parlementslid dat hij de minister vertegenwoordigt, en we zien op kranten en Facebook bijvoorbeeld dat de voorzitter van de Onderwijscommissie van het parlement de minister vertegenwoordigt. Hoe is dit mogelijk? Het is niet normaal en het wordt op verschillende momenten toegestaan zonder dat er iets wordt gezegd."

Voor Lopez-Tromp lijken dit misschien kleine punten, maar het zijn schendingen van de wet die niet slechts één keer voorkomen, maar meerdere keren. Ook verzekerde ze dat als oppositielid ze vergaderingen met directeuren wil aanvragen om over een onderwerp te praten, maar dat ze een brief van de premier krijgen waarin staat dat dit niet mogelijk is voor de partij die ze vertegenwoordigt, in dit geval MAS. Maar voor een andere partij die deel uitmaakt van de coalitie, zoals Raiz, is dit wel toegestaan om vergaderingen te houden en te praten met directeuren. "Dus voor ons gelden niet dezelfde regels, wij van de oppositie moeten ons werk kunnen doen en niet worden belemmerd op deze manier, een wet voor de een is geen wet voor allen volgens de premier," beweerde ze.

Wat betreft de oprichting van belangrijke instellingen voor het land Aruba, wees het parlementslid erop dat er bijvoorbeeld het Bureau Integriteit of de Ombudsman zijn, en ze benadrukte in het bijzonder dat ze "gedepolitiseerd" zijn, maar dat betekent niet dat andere mensen niet worden toegestaan om te tekenen. "Dit is een mooi verhaal dat aan onze mensen wordt verteld, we zien dat hun ministers ook, in plaats van het volgen van het idee van eerlijkheid, professionals hun werk laten doen, wat we zien is dat het wordt betrokken in procedures van processen die moeten plaatsvinden, zoals wanneer we vragen stellen of zaken aan de kaak stellen in het parlement, zeggen ze dat we de professionals beledigen en ze niet hun werk laten doen, wat zien we? Dat een premier toestaat in het geval van een bepaalde school waar mensen wel of niet bepaalde taken uitvoeren en je ziet dat de minister zich ermee bemoeit en brieven stuurt, instructies geeft over wat er moet gebeuren, terwijl er procedures zijn."

Naar haar mening vraagt ze zich af hoe men naar deze procedures moet kijken en hoe men een "gedepolitiseerd" geval moet bekijken en hoe men een instituut politiseert dat meer hulp en ondersteuning nodig heeft, omdat er de afgelopen jaren nauwelijks studenten zijn die de vereiste tests halen om door te kunnen gaan. "En hoe komt het dat dit instituut is verwaarloosd door de regering en nu, wanneer het water ons aan de lippen staat, wil de minister erin ingrijpen," zei Lopez-Tromp.

Tot slot verzekerde ze dat dit de punten zijn die nu niet gebeuren, maar na zoveel jaren van bestuur, waar ze ook opmerkte "dat de regering ook hun eigen mensen helpt zaken aan te spannen tegen de eigen regering daar vraag je jezelf af, wat voor kleding hebben al die adviseurs aan? Soms hebben ze juristen en advocaten die verschillende ministers adviseren, maar het is heel belangrijk om te realiseren dat elke persoon in dit beroep, als je werkt in een bureau van een minister, je de belangen van de regering en het beleid van de minister moet verdedigen, niet alsof je daar werkt en aan de andere kant de andere partij verdedigt, de klant, je rekent ook, je bent tegen je eigen regering, waar je ook werkt en waarvoor je betaald wordt voor je werk en je moet je houden aan het beleid en de wetten, hoe kunnen we dat zien als in strijd met onze eigen wetten en regels?" vroeg ze.

Te groot voor servet... *Te klein voor tafellaken...?*

De afgelopen week hield ons staatsbedrijf, dat eigenaar en enig aandeelhouder is van de bedrijven die water en elektriciteit produceren en distribueren, een informatieve bijeenkomst voor diverse Ngo's en andere belanghebbenden met betrekking tot het plan om een tweede windmolenpark op te starten. De plaats die men hiervoor in gedachten heeft is de plaats die bekend staat als Rincon, in het oostelijke deel van Aruba. Van het rapport werd niet veel meer aan details vrijgegeven, met name de resultaten van de milieueffectstudie die door een buitenlands bedrijf werd uitgevoerd, in opdracht van het staatsbedrijf. Zodoende blijven wij medium verstoken van meer informatie, omdat dit soort rapporten meestal als een soort "nationale schat" worden bewaard en niet beschikbaar zijn voor het publiek. Voorlopig zal men dit regeringsbeleid niet kunnen veranderen, aangezien hun grootste angst kennelijk altijd is dat degenen die dit onder ogen krijgen altijd de slechtste bedoelingen ermee hebben. Dit is uiteraard nooit de manier om het openbaar bestuur te verbeteren of bij te dragen aan meer transparantie.

Maar onze focus ligt hier niet vooral op de mogelijke effecten die een dergelijk project kan hebben, hoewel dat natuurlijk een belangrijk discussiepunt blijft, afhankelijk van wat de, nog onbekende, resultaten zijn. We willen ons liever richten op het doel dat met dit project wordt beoogd. De vraag is: waarvoor elektriciteit produceren? Als het voor algemeen gebruik is, als vervanging voor fossiele brandstoffen, die tot op de dag van vandaag de basis vormen van onze dagelijkse productie, kunnen we het doel beter begrijpen, hoewel er nog enkele aanvullende vragen overblijven. Zoals, hoe staat het met de "upgrade" van de huidige molens? Immers, die staan daar al sinds 2008 en kunnen worden vervangen met modernere eenheden met wellicht een grotere capaciteit, in staat om al een aanzienlijke toename van de productie te geven. Een vraag die dus onbeantwoord blijft. Het zou ook interessant zijn om te weten tot welke capaciteit men wil komen, gezien het feit dat het altijd een kwestie is van een optimale mix van energiebronnen die elkaar aanvullen en compenseren. Windenergie is belangrijk, maar het lost ons probleem niet volledig op; er zijn momenten dat die er gewoon niet is. Dat leidt ons noodzakelijkerwijs naar de alternatieven die de huidige overheid de afgelopen jaren heeft gepresenteerd, vloeibaar gas en waterstof. We beginnen met waterstof, want er is een indrukwekkende hoeveelheid stroom nodig voor de productie. Dat roept de vraag op dat, als je zoveel elektrische energie nodig hebt om waterstof te maken, het niet logischer is om die energie direct te gebruiken voor consumptie, in plaats van het om te zetten in waterstof en het vervolgens weer te gebruiken om elektriciteit te krijgen? We begrijpen het gebruik van waterstof als back-up voor wanneer er geen andere energiebron beschikbaar is, maar gaat men genoeg produceren voor dat doel, neemt de geplande productie van waterstof alles wat men gaat produceren in beslag?

Een andere optie is om waterstof te produceren met vloeibaar aardgas, iets waar misschien wel over wordt nagedacht, maar dat is ook niet vrij van obstakels. Het is over een maand 3 jaar geleden dat de eerste MOU met Eagle LNG werd ondertekend maar in de loop van dit jaar konden we niet zoveel activiteit meer waarnemen. Een van de problemen is dat de productie van waterstof met aardgas niet het label "groene waterstof" vanwege het gebruik van fossiele brandstoffen, precies wat je wilt vermijden met de productie van 'groene' waterstof. Er heerst een stilte over deze aspecten...

Te groot voor servet, te klein voor tafellaken

Zoals de wereldwijde ontwikkeling te zien geeft, zowel voor de productie als het gebruik van aardgas en waterstof, kan het hoofdprobleem voor Aruba zijn grootte worden, in economische zin, de productieschaal die kan worden gerealiseerd, of anderzijds de kleine omvang waarvoor er oplossingen zijn, maar waarvoor Aruba te groot blijkt te zijn. Vandaar de verwijzing naar de Nederlandse uitdrukking "te groot voor servet, te klein voor tafellaken". Voorbeeld: we hebben alle propaganda over de lokale productie van waterstof doorgenomen, maar het volume van de productie dat hier kan worden uitgevoerd, en natuurlijk als het over "groene" waterstof gaat, is van een "micro" type vergeleken met wat een land als Colombia van plan is te doen. In een analyse die eerder in dit medium werd gepubliceerd, werd gewezen op deze Colombiaanse initiatieven, die op een schaal gaan plaatsvinden van minstens 100 keer die van Aruba. Dat zou van grote invloed zijn op de productieprijzen, door middel van deze schaalvoordelen, die beslissend zijn om winstgevend te produceren.

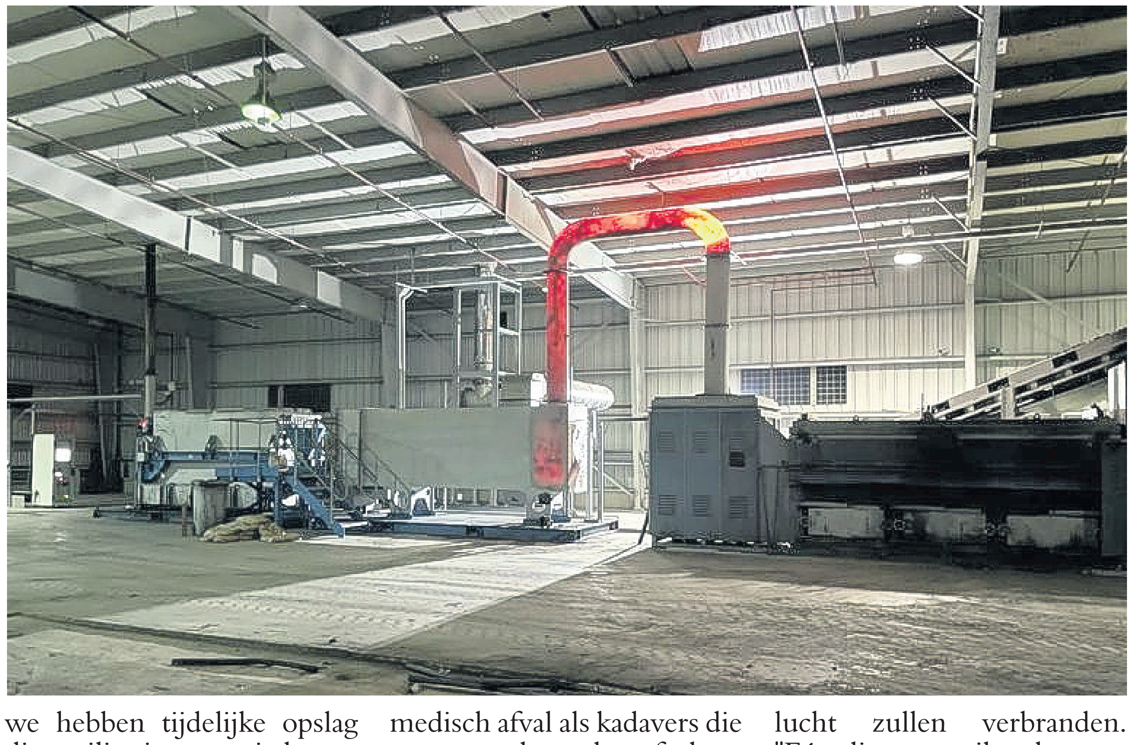
Ook de vraag naar aardgas is twijfelachtig. Afgezien van de problemen van het bouwen van gaspijpleidingen om Barcadera te bereiken, was ook hier de propaganda gericht op de verkoop van gas aan klanten in het buitenland, zoals grote schepen die inderdaad bezig zijn over te stappen op gas. De vraag is of dit van een zodanig volume is dat dit gasproject rendabel maakt, zeker nu er geen raffinaderij meer is. In het verleden werd aangenomen dat aardgas een optie zou kunnen zijn, als de raffinaderij driekwart van het volume en WEB het andere vierde deel voor diens rekening zou nemen. Die realiteit is niet veranderd en de elektriciteits- en watercentrale op zichzelf kan niet rendabel zijn op gas .

Het is te hopen dat genoemde staatsonderneming een begin maakt met het publiek uitgebreider te informeren. Het is niet langer aanvaardbaar om projecten in het politieke format van 'roadshows' te presenteren, daar het algemene bewustzijn op dit eiland behoorlijk is geëvolueerd. Het is onbegrijpelijk slechts enkele "happy few" in aanmerking worden genomen om kennis te nemen van deze ontwikkelingen, die uiteindelijk ons allemaal raken.

Regering vraagt opnieuw vergunning aan voor verbrandingsoven

Zoals bekend heeft de rechter op 6 december uitspraak gedaan in de zaak van de activist Anouk Balentina, waarbij de hinderwetvergunning voor de verbrandingsoven in Parkietenbos werd ingetrokken. Tijdens de behandeling van de begroting, in antwoord op vragen van parlementsleden, gaf Minister Ursell Arends een update over de situatie van de verbrandingsoven.

Hij legde uit dat de verbrandingsoven sinds september niet meer operationeel was. Wat de regering heeft gedaan, is het creëren van opslagplaatsen; ze hebben tijdelijke maatregelen genomen om de tijd te overbruggen en ondertussen, zoals hij aangaf, zullen ze investeren in de verbrandingsoven zodat deze weer operationeel kan worden.
De minister gaf aan dat sinds de rechter de vergunning heeft ingetrokken, de regering de tijdelijke maatregelen heeft verlengd. Hij legde verder uit dat wat ze nu gaan doen, de heraanvraag van de hinderwetvergunning is, zodat de verbrandingsoven weer operationeel kan zijn voor de verwerking van medisch afval en kadavers van dode dieren.
Minister Arends voegde eraan toe dat gedurende de komende twee tot drie jaar, terwijl de nieuwe RWZI (RioolWaterZuiveringsInstallatie) nog niet klaar is, de verbrandingsoven ook de slib moet verwerken. Maar zodra de nieuwe RWZI klaar is, benadrukte hij, zal er een 'biodigestor' in de nieuwe RWZI komen die het slib zal verwerken en elektriciteit zal genereren die beschikbaar zal zijn voor de werking van de RWZI zelf.
"We zijn nu in dit proces en we hebben tijdelijke opslag die veilig is voor iedereen en niet in de buurt van de bewoners is, en dat zijn de tijdelijke maatregelen die we hebben genomen voor zowel medisch afval als kadavers die momenteel worden afgebroken," benadrukte hij.
De minister benadrukte dat tijdens zijn ambtstermijn ze geen afval meer in de open lucht zullen verbranden. "Eén ding waar ik zeker van ben, is dat we niet meer in de open lucht zullen verbranden, dat zal zeker niet meer gebeuren."

PAR-leider over raffinaderijdeal:

"Een nadere blik op de recente zetten van kabinet Pisas"

(CuraçaoChronicle) - Quincy Girigorie, de politieke leider van de PAR-partij, heeft sterke bedenkingen geuit naar aanleiding van recente ontwikkelingen rond de raffinaderij en dringt er bij de regering op aan om "te stoppen met het manipuleren en beledigen van het intellect van het volk!"

Girigorie benadrukt de behoefte aan transparantie en beschuldigt de huidige regering ervan feiten te verhullen en niet op een open manier te regeren.

In een retrospectieve analyse wordt onthuld dat op 31 december 2019, na het beëindigen van het contract met PDVSA, RdK, onder leiding van Marcelino De Llannooy, bijna 1 miljard dollar van PDVSA heeft geclaimd voor achterstallig onderhoud en andere schulden. De claim ging door arbitrage tot 2023, en recente mediaberichten suggereren dat RdK en PDVSA een overeenkomst hebben bereikt, waarbij ruwe olie als betaling wordt geaccepteerd.

De bewering van kabinet Pisas dat er een definitieve deal is met PDVSA om de raffinaderij te exploiteren, heeft opnieuw zorgen gewekt over manipulatie en belediging van de intelligentie binnen de gemeenschap. Lof wordt toegekend aan De Llannooy en Eugene Rhuggenaath voor hun beslissing in 2019 om een claim tegen PDVSA te starten, met als doel te verkrijgen wat aan Curaçao verschuldigd is.

De prangende vraag die door PAR wordt gesteld, heeft betrekking op de vraag of RdK het eigendom van de Bullenbaai-raffinaderij als onderdeel van deze overeenkomst zal opgeven.

Als onderdeel van de overeenkomst staat RdK gepland om 450 miljoen dollar aan ruwe olie van PDVSA te ontvangen gedurende het komende decennium. Deze voorraad kan worden verkocht op de internationale markt en worden gebruikt voor raffinage doeleinden zodra een nieuwe exploitant de leiding neemt. Echter, aanzienlijke investeringen in achterstallig onderhoud zijn essentieel voor het succesvolle bedrijf van de raffinaderij, een belangrijke factor die heeft geleid tot de initiële claim.

De status van onderhandelingen met potentiële nieuwe exploitant Oryx Petroleum is momenteel in behandeling, waarbij onvolledig due diligence de overeenkomst voor exploitatie verlengt. Er wordt benadrukt dat er op dit moment nog geen definitieve overeenkomst is bereikt met een nieuwe exploitant voor de raffinaderij. De afhandeling van de claim uit 2019 van RdK duidt op vooruitgang naar betaling en dringt aan op een stopzetting van verdere belediging van het intellect van het volk.

Er komt ook een aanvullend onderzoek naar de verantwoordelijkheid van personen die betrokken zijn bij het smokkelen van Venezolaanse olie in de Bullenbaai-tanks, een kwestie die onopgelost blijft.

31 ambtenaren van het Ministerie van Justitie met verlof geplaatst

(CuraçaoChronicle) - Een aanzienlijk aantal ambtenaren van het Ministerie van Justitie is met verlof geplaatst. Dit werd door de regering verklaard als antwoord op vragen van parlementslid Zita Jesus-Leito van de PAR-partij tijdens de behandeling van de ontwerpbegroting voor 2024 in de Centrale Commissie.

Tijdens de bespreking merkten politici op dat het Ministerie van Justitie goed is voor 12 procent van de totale nationale begroting, met een totaalbedrag van 228 miljoen gulden. Van dit bedrag is 65 miljoen gulden begroot voor salarissen van personeel, wat de noodzaak met zich meebrengt om te weten hoeveel werknemers met verlof zijn.

De regering rapporteerde dat in totaal 31 ambtenaren van verschillende organisaties binnen het Ministerie van Justitie met verlof zijn. Hieronder vallen achttien werknemers van het Korps Politie Curaçao en de Immigratiedienst, zeven van het Detentie- en Correctiecentrum Curaçao, en één van de Brandweer. Daarnaast zijn ook één medewerker van de Toegangsorganisatie, twee van de Kustwacht Caribisch Gebied, en twee van de Landsrecherche met verlof geplaatst.

De reden voor de tijdelijke schorsing van personeel wordt niet bekendgemaakt. De regering verklaarde dat minister van Justitie Shalten Hato bereid is een toelichting te geven tijdens een officiële vergadering vanwege de 'gevoelige aard' van de situatie."

Surinaamse en Caribische Nederlanders ervaren nog steeds discriminatie en racisme

(CuraçaoChronicle) - Een jaar na de officiële excuses van de Nederlandse regering voor de rol van Nederland in de geschiedenis van de slavernij, reflecteert staatssecretaris Van Huffelen op de voortdurende strijd tegen discriminatie en racisme waarmee Surinaamse en Caribische Nederlanders te maken hebben.

Tijdens een optreden in het televisieprogramma "Khalid & Sophie" gisteravond besprak Van Huffelen de dagelijkse uitdagingen waarmee nakomelingen van tot slaaf gemaakte individuen worden geconfronteerd, zoals discriminatie in het onderwijs en bij het zoeken naar huisvesting.

Demissionair minister Robbert Dijkgraaf van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap benadrukt dat excuses voor de rol van Nederland in de slavernij niet ongedaan kunnen worden gemaakt.

"Wat gezegd is, kan niet 'ongezegd' worden," verklaart Dijkgraaf. Hij is positief over de rol van zijn ministerie op dit gebied en de samenwerking met de onderwijsministeries van Curaçao, Aruba en Sint Maarten. Volgens Dijkgraaf heeft deze samenwerking een extra impuls gekregen en is deze niet afhankelijk van de samenstelling van de regering.

Er zijn zorgen geuit over dit onderwerp, gezien de kans dat de PVV een regering zal vormen na hun verkiezingsoverwinning. De partij van Geert Wilders heeft in haar verkiezingsprogramma verklaard dat de excuses moeten worden ingetrokken. Staatssecretaris Van Huffelen benadrukte de noodzaak van reflectie, heling en actie. Volgens haar wordt er aanzienlijke inspanning geleverd op het gebied van onderwijs, uitgebreider onderzoek en ondersteuning van sociale initiatieven om deze problemen aan te pakken.

Van Huffelen sprak de hoop uit dat dit de laatste generatie zal zijn die met deze problemen wordt geconfronteerd."